

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Domenico Ghirlandajo: A látogatás

Huszonötödik évfolyam
2014. november

11

Tartalom

Prédikáció a címlap témájára

Lukács Margit: A látogatás. Lukács 1,39–56539

Vasárnapi prédikációk

Csomay Árpád: Akarsz-e bölcs lenni? Prédikátor 2,1541

Székely József: Keressétek az Urat! Az apostolok cselekedetei 17,27–28.....543

Visky János: Tűz. Lukács 12,49–50.....545

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor: Jézus példázatai

A tékozló fiú. I. ...messze vidékre költözék” Lukács 15,11–19550

Prédikációk advent nagyhetére

Lőrincz István: Sorozat Keresztelő János életéről és szolgálatáról

Ímé, én elküldöm követemet. Malakiás 3,1556

Az útkészítő ígérete és születése. Lukács 1,13.17558

Nem maga a világosság, csak szövétnek. János 1,8; 5,35.....559

János hirdeti az evangéliumot. Lukács 3,18561

János vonakodása. Máté 3,13–14562

János kételkedése. Máté 11,3564

Megéri erőszakosnak lenni? Máté 11,12566

Az útkészítő halála. Márk 6,27567

Prédikációk advent első vasárnapjára

Fülöp Ernő: Az Úr, akit mi várunk. Máté 20,28.....570

Pál Levente András: Ne félj,meghallgatásra talált a te könyörgésed.

Lukács 1,13b–15a.....571

Esketési prédikációvázlat a magyarországi homiletikai irodalomból

Dr. Boross Géza: Lásd, hited tőle mit várhat!

20. Adni vagy venni? Az apostolok cselekedetei 20,35.....573

A Genezáret partján

Gyököcssy Endre: Élők napja.574

Alkalmi prédikációk

Esketési igehirdetés

Sylvester Aba János: Keveset kértél, többet adok. Efézus 3,14–21577

Temetési igehirdetés

Raab Vilmos: „Tudom, Uram...” Jeremiás 10,23; Zsoltárok 55,5–7.....578

Biró István: Jöjjetek énhozzám mindnyájan. Máté 11,28–30.....580

A címlapon Domenico Ghirlandajo (1449–1494) *A látogatás* című festménye.

A hátlapon Túrmezei Erzsébet *Látogatóban* című verse.

Prédikáció a címlap témájára*

Lukács Margit

Kalotaszentkirály

A látogatás

Alapige: Lukács 1,39–56

Mária, aki már találkozott Gábrriel angyallal, és igent mondott Isten kiválasztására és tervére, most meglátogatja Erzsébetet, Keresztelő Jánosnak, Jézus útkészítőjének édesanyját. Ezt a találkozást festette meg Domenico Ghirlandajo 1491-ben. A festmény reneszánsz stílusban készült, erről tanúskodnak a színek, és minden mozdulat, minden részlet aprólékos kidolgozásban.

A festő *A látogatás* címet adta a festményének, az Ige sokkal többet ír le, mint egy egyszerű látogatást. Szívesen nevezném találkozásnak! Erzsébet és Mária találkoznak egymással egy bizonyos közös helyzetben, ugyanakkor ebben a kiválasztottságukban találkoznak Istennel. Tehát itt az Ige Istennel és emberekkel való találkozásról szól.

Mi szükséges ahhoz, hogy az ember találkozhasson Istennel?

Először mindenképpen az szükséges, hogy Isten megszólítson. Ő beszélni akar az emberekhez, találkozni akar velünk. Már a Szentírás első lapjain olvashatjuk, hogy hogyan beszélgetett Isten az emberrel. A paradicsombeli állapot az Istennel való közvetlen viszonyt, közvetlen beszélgetést is jelentette. Később a prófétákon keresztül szólt az emberekhez, majd az Újszövetségen belül Fián keresztül, ma pedig a Szentíráson és az igehirdetéseken keresztül szól. Nagyon fontos az, hogy szól. A Szentírás erről beszél, hogy ma is szól: „Ma, ha az Ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket, mint az elkeseredéskor.” (Zsid 3,15) Tehát ma is szól. A kérdés csak az, meghallom-e Isten személyesen hozzám intézett szavát? Mi szükséges ahhoz, hogy ezt meghallhassam?

Nagyon szépen szemlélteti erre a kérdésre a választ Domenico Ghirlandajo festménye. A teljes festmény egy zárt szobát ábrázol, ahol Márián és Erzsébeten kívül még jelen van két női személy. Az ablak előtt találkozik Mária és Erzsébet, az ablakon keresztül látszanak a város épületei. Fontos tehát az, hogy hol vagyunk. Ha ki tudom zárni a környezetem minden zaját, a rám hatást gyakorló világ hangjait, ha tudok egy kicsit a magam „bezárt szobájában” lenni, ott lehetőségem van arra, hogy Istenre figyeljek. Sok hang vesz körül minket, bátran mondhatjuk, hogy hangzavar. De a hangzavar közepette is szól Isten Erzsébet férjéhez, Zakariáshoz is szólt, mikor a templomban volt, azon a helyen, ahol csend volt és Istenre tudott figyelni. Máriához éjszaka szólt, szintén a csendben. Ha tudunk magunk számára egy kis csendet biztosítani, amikor nem érdekel más hang, amikor csak Istenre és magamra akarok figyelni, akkor meghallhatjuk ezt a hangot. Azonban ha minden zajt beengedek, nem fogom meghallani. Nem azért, mert Ő nem szól, hanem azért, mert a sok másfajta zaj elvonhatja a figyelmemet Róla. Biztosítsuk a csendet magunknak azért, hogy lehetőségünk legyen meghallani Isten szavát! Nem véletlenül kéri Jézus azt, hogy amikor imádkozunk, menjünk be a „belső szobánkba”, zárjunk ki minden mást az életünkéből. A festményen a város ki van zárva, kívül van a szobán, most csak néhány ember van a szobában, akik egymásra találnak úgy, hogy közben hallják Isten szavát, és az Isten Szentlelke betölti őket.

* Ez a sorozat jól használható a nőszövegségi bibliaórákon.

Nemcsak Isten és ember találkozik ebben a történetben, hanem két asszony is találkozik egymással, akik különleges helyzetben vannak, hiszen Isten tervének részesei és Isten akaratába mind a ketten belesimultak. Ekkor csodát élt át Erzsébet, mert a Szentlélek betöltötte, és a magzat „repesett” a méhében.

Erzsébet és Mária rátalált egymásra, szoros kapcsolat alakult ki közöttük. A képen látszik ez, hiszen a háttérben ott van még két női alak, akik tanúi ugyan az eseményeknek, de csak távolról szemlélik az eseményeket. Amikor az ember meglátja ezt az egymást köszöntő két női alakot, valahogy az az érzés jár át, hogy ez a közösség. Mind a ketten leborulnak egymás előtt. Benne van ebben az egymás tisztelete, az egymás előtti alázat, az, hogy „egymást magatoknál mindenben különbnek tartjátok”, az egymásnak való szolgálat készsége, nem utolsósorban az, hogy mindketten Isten kiválasztottai, és Isten engedelmes szolgálóivá váltak. Erzsébet és Mária egymásra talált ebben az Ige-részben és ezen a festményen.

Megvalósult kettőjük között a közösség. Azt olvassuk az Igében, hogy Erzsébet betelt Szentlélekkel. A Szentírásban a pünkösdi ünneppel kapcsolatosan olvassuk azt, hogy amikor a tanítványok egy akarral együtt voltak, megjelent nekik a Szentlélek. Isten Szent Lelkével erősíti meg ezt a találkozást, és ebben a találkozásban Erzsébetet és Máriát a rájuk váró feladatban, és így fel is készíti őket erre a feladatra. Ahol az emberek közötti igazi közösség megvalósul, ott Isten Szent Lelke van jelen.

Ebben a festményben egy folytonosságot látunk. Az ember kizárja a világot és meghallja Isten szavát. Az Isten akaratát teljesítő emberek egymásra találnak. Isten ebben a közösségben megerősíti őket Szent Lelke által a feladatra.

Jó lenne részesévé lenni ennek a történetnek a mi hétköznapijainkban is. Ámen.

A templom tízparancsolata

- I. Ne csak külsőleg, de lélekben is készülj a templomba menetelre.
- II. Vidd magaddal zsoltárodát s Bibliádát –, de hagyd otthon apró-cseprő hétköznapi bajaidat.
- III. Ne keresd az első helyeket, Isten mindenütt a szívedbe lát.
- IV. Ha helyet foglaltál, ne csak megszokásból hajtsd le a fejedet, hanem valósággal mondj ott rövid fohászt.
- V. A templom szent hely: ne jöjj későn, ne beszélj, ne nevetgélj, ne köpködj.
- VI. Az ének: közös imádság! Ne hallgass s ezáltal ne adj rossz példát az ének alatt. Hallgatásoddal a szentek egyességét tagadod meg.
- VII. Eleitől végig imádkozz együtt a lekipásztorral.
- VIII. Ne a szomszédodra alkalmazd a prédikációt, hanem önmagadra.
- IX. Ne távozz idő előtt a templomból; a záróének a te istentiszteleted koronája.
- X. „Isten lélek és akik őt imádják, szükség, hogy lélekben és igazságban imádják.”

Vasárnapi prédikációk

Csomay Árpád
Biharszentjános

Akarsz-e bölcs lenni?

Alapige: Prédikátor 2,1
Bibliolvasás: Prédikátor 2,1–11

A prédikátor könyvét olvasva azt tapasztaljuk, hogy annak írója józanul szemléli a világot. Nem minden emberről mondható ez el. A legtöbb ember elfogult önmagával, a hitvesével, a gyermekeivel, az unokáival szemben. Sokszor tapasztaljuk, hogy az emberek nagy része szebbnek, jobbnak látja a maga hitvesét. Nem veszi észre gyermekei hibáját, vagy nem akarja észre venni. Az unokákat egyenesen „istenítik” És ez nem jól van így!

A prédikátor könyvének írója éles szemmel vizsgálhatja a világot, közben kérdések sokaságát teszi fel és végül ezt a tapasztalatot szűri le: „Felette nagy hiábavalóságok!” (Préd 12,10) Ugyanis „a sok könyvek írásának nincs vége, és a sok tanulás fáradságára van a testnek.” (Péld 12,14) S valóban a tanulás miatti szellemi fáradságot nehezebben lehet kipihenni, mint a fizikai, testi fáradságot. Ám legvégül kimondja a nagy igazságot: „A dolognak summája, mindezeket hallván, ez: az Istent féljed és az Ő parancsolatait megtartsad, mert ez az embernek fő dolga!” (Préd 12,15)

Nem az a baj, hogy az ember szeretne bölcs lenni, hanem az, hogy mindezt istenfélelem nélkül teszi. S ezért történhet meg az, hogy az ember a maga tudását tisztító vegyi fegyverek és atombombák előállítására használja. Az Isten nélküli bölcsesség párosulni szokott a haszonszerzéssel, a gazdagodás vágyával. Ezért tönkreteszi a természetet és ciánt használ, hogy minél több aranyhoz jusson (Lásd Verespatak!), letarolja az erdőket, mert szüksége van a fára, hogy meggazdagodjon. De az erdőirtás veszélyessé válik, mert árvizet okoz. A sok és sokféle növényvédő szer használata megbetegíti az embert, hiszen a prédikátor mérgezett zöldséget és gyümölcsöt fogyaszt.

A prédikátor könyvének megírásakor még nem léteztek ilyen veszélyek, mégis felismeri, hogy az embernek szüksége van istenfélelemre, mert e nélkül „minden hiábavalóvá” válik, még az emberi élet is.

Bölcs tehát az az ember, aki nem fárasztja magát sok hiábavalósággal, hanem az Istent féli. Míg e bölcs felismerésre jut a prédikátor, addig sok mindent megpróbál. Mindenekelőtt a bölcsességet keresi. De mit is jelent ez a szó: *bölcsesség*? Jobban megértjük, ha ellentétét is mellé állítjuk: *bolondság*. Jézus példázata szerint a gazda bolond, aki nem gondolkozik értelmesen. A gazdag termés láttán lerontja magtárait és nagyobakat épít, aztán eszik, iszik, dőzsöl, mert sok java van. Eszesnek látszik, de bolond, mert nem gondol az örökkévalóságra.

Tegyük fel immár a kérdést: emberileg juthatunk-e bölcsességre? Meddig jutunk el az értelmünk révén? S egyébként is: lehetünk-e boldogok némi bölcsességre jutva?

Az ember vágyakozik a tudás elérésére

A prédikátor ezt írja: „És adám az én elmémet mindazok vizsgálására és bölcsen való tudakozására, melyek lesznek az ég alatt. Ez gonosz, hiábavaló foglalatosság, melyet adott Isten az emberek fiainak, hogy gyötörődjenek vele.” (Préd 1,13) Isten úgy teremtett meg bennünket, hogy szívünkbe helyezte a vágyat, hogy tudást szerezzünk. Ezt vehetjük

észre már gyermekkorban. A gyermekek olyan sokat tudnak kérdezni! Miért van ez így..., miért van ez úgy?... Apa, miért halnak meg az emberek? Mama, hogyan lesznek a gyermekek? És hogyan születnek? Hol van nagyapa és nagymama? Miért nem látjuk többé őket? Hívjuk fel Istent telefonon, hogy beszéljünk velük!... Miért nincsenek a facebookon? Akkor legalább látnánk őket, vagy írhatnánk nekik!

Mindenki vágyik a tudásra. Már az első emberpár is vágyott erre, csak az volt a baj, hogy azt nem Istentől kérték. A Sátánra hallgattak, Istennek hátat fordítottak. Ettek a jó és gonosz tudás fájáról. Olyanok akartak lenni, mint Isten. Isten azonban ezt nem engedte meg. Jött is a büntetés. Kiűzettek az Éden kertjéből és nemhogy okosak, bölcssek lettek volna, hanem a bűn, az engedetlenség miatt egyre butábbak lettek.

Az ember éppen ezért szeretne belelátni a világba. Szeretne megismerni sok mindent, de sok mindent nem tudunk megválaszolni... A mi tudásunk hiányos.

Üres kezek és üres elme

A prédikátor beismeri: nem tudok bepillantani a kulisszák mögé. És ez kínnal, gyötrellemmel jár az ember számára. Az a baj, hogy akármilyen módszerrel is próbálkozik az ember, a keze, az értelme üresen marad. Ezért a bölcsesség keresése sok bánattal jár. Egyébként is, amit itt-ott tudásunkkal elérünk, az csak megterhel bennünket.

Az előbb szoltam az ember bukásáról. A paradicsomban ott állt a jó és gonosz tudásnak a fája. Nem volt szabad enni a gyümölcséből, ugyanis Isten maga akarta adni nekünk a tudást. Isten maga akarta bölccsé tenni az embert. Ám mi mást akartunk! Nem tudtunk vigyázni. Mi Isten nélkül akartunk bölcssek lenni! S a vége: Kain megölte Ábelt..., az ember megrészegeedett a bortól..., paráználkodtak..., csaltak-loptak... Ez az ember Isten nélküli bölcsessége. A mi bölcsességünk tele van tövissel, bogánccsal. Ami ez után jön, az csak fájdalom, bánat és gyötrellem. Istentől elszakadva csak erre várhatunk. Ezért lett világháború és ezért háborúznak most is a népek. Egymást el akarják pusztítani, országokat darabolnak szét, emberek jogait vonják kétségbe. Nem használhatjuk zászlóinkat. A magyar oktatást el akarják lehetetleníteni országunkban. Azt szeretnék, ha beolvadnánk a többségi nemzetbe s olyanok lennénk, mint ők... De mi nem akarunk szégyen-szemre Franciaországból és Angliából hazajönni. Mi itt szeretnénk az ősi földön békében élni... Velük is! Ám ezt nem akarják! Isten nélkül csak ezt teheti az ember. Istentől elszakadva csak erre várhatunk!

Figyelmeztetés

Az Ige arra figyelmeztet, hogy ne az emberek bölcsessége szerint éljünk. Ne az emberi bölcselkedést tartuk mérvadónak! Igénk figyelmeztet arra, hogy ebben az életben vajmi keveset tudhatunk. A mi útjaink görbe utak és nem ismerjük az út végét.

Mi hát a bölcsesség? A prédikátor azt mondja, hogy higgy Istenben! Ugyanis a mi bölcsességünk nagyon kevés. Az igazi bölcsesség az, hogy életemet az Isten kezébe teszem. Görbe útjaimat nem tudom egyenessé tenni. Bízam hát rá magamat Istenre! Ne mondd azt, hogy majd én megoldom! Ne mondd azt, hogy majd én elrendezem! A nagy problémák közepette, az élet-halál mezsgyéjén olyan balgatagok tudunk lenni! Nem lenne jobb inkább Istenre hagyatkozni? Hadd, hogy Ő vezessen Jézus Krisztus által! Bízd magad Reá!

Az Isten szerinti bölcsesség

Valaki azt mondta, hogy A prédikátor könyve nem más, mint egy hatalmas kiáltás Krisztusért. S milyen igaz! Hiszen Tőle, Jézustól kapjuk a tudást. Krisztus az Isten bölcsessége. Tőle tudjuk meg az igazságot, hiszen Ő maga az igazság. Reá kell hát figyel-

nünk naponta olvasva a Bibliát. Tőle kell tanulnunk úgy, hogy Vele beszélgetünk, Vele járunk, mint egykoron a tanítványok. Még Nikodémus is Hozzá ment, pedig ő valóban bölcs ember volt, mert még ő sem tudta, hogy mi is ez az élet és hogyan lehet elérni az örök életet.

Jézus az, Aki megtanít bennünket. Tőle maradandó bölcsességre tehetünk szert. Jézus megtanít minket arra, hogy keressük először az Isten országát. Krisztus mindent tud, amit tudni kell, és bennünket is megtanít arra, amit nekünk tudni kell. És ne vágyakozunk többre, mert az fájdalommal, gyötrellemmel fog járni.

Jézus tudja a mi görbe útjainkat egyenessé tenni! Sőt, meg is tette. Ott, a Golgotán. Minden mi balgaságunkat, bűnünket magára vette, hogy általa mi Isten előtt igazak lehessünk. Tudod-e ezt, testvérem? Csak ez a tudás jelenti a bölcsességet! S a Tőle nyert tudás örömet szerez, és vigasztalást a nyomorúságban. Ez a tudás arra sarkall bennünket, hogy Istent imádjuk. Ez az a bölcsesség, amelyre Krisztus juttat el bennünket.

Vágyakozol-e erre a bölcsességre? Tedd életedet az Isten kezébe! Bíz magad Jézus vezetésére és elérheted... Ámen.

Székely József

ny. lelkipásztor

Marosvásárhely

Keressétek az Urat!

Alapige: Az apostolok cselekedetei 17,27–28
Bibliailvasás: Ézsaiás 55,6–11

I.

Egy megkapó, figyelmet felkeltő felhívás csendül ki a most hallott Ige első szavai-ból. Kereső, fogékony lelkű emberekhez szólt először e buzdítás. A mi lelkünk fogékony-e arra, hogy ez a felhívás minket is az Úr keresésére indítson? Ha nem, akkor imádkozzunk Isten Szentlelkéért, hogy tegye lelkünket Isten dolgai iránt fogékonnyá.

Pál apostol a térítő útján Athénba érkezett és megdöbbenve látta, hogy a város tele s tele van különbnél különbféle bálványokkal és azoknak oltáraival. Ezek közül az egyik oltárra ez volt felírva: „Ismeretlen Istennek” Tehát az athéniak annak is áldozni kívántak, akinek nem tudták a nevét, akit nem ismertek még. Így akarták kifejezésre juttatni lelki buzgóságukat. De az ő buzgóságuk és kereső lelkük nem jó irányba haladt. Nagy baj származhat abból, ha a kereső, kutató lelkületű ember rossz irányba megy, mert az útvesztők sokfélék és a következmények fájdalmasak lehetnek. Számunkra Isten felé egy biztos és helyes út és egy jó ajtó adatott, a mi Urunk Jézus Krisztus. Benne teljes valójában megismertette magát a teremtő Isten. Igyekezzünk ezt az Istent teljes szívből keresni!

A rossz irányba való haladás példaként áll az egész Európa előtt a napokban történt megrázó és szomorú esemény: egy lelkileg rossz irányt vett norvégiai fiatalember Oszló központjában szörnyű robbantásokat követett el, majd egy kis szigeten gyűlésező fiatalok közül sokakat hidegvérrel, géppuskával megölt. A majdnem kétszáz áldozatot követelő cselekedet háttérében egy, az ő lelkét erősen foglalkoztató kérdés állt: az iszlám térhódítása, az „idegenek” betolakodása. Ennek a problémának a megoldási útjai közül ő a legrosszabb úton indult el. Isten és ember elleni bűn ily módon keresni a megoldást a lelkünket foglalkoztató kérdésekre. Lehet, hogy az ő kiábrándulása is keserű és fájó lesz.

Testvéreim, a keresés szinte végtelen lehetősége nyílt meg az úgynevezett internet-hálózattal. Különösen a fiatal nemzedék veszi igénybe ezt a kereső programot. De egyre szaporodik a keresőket „hálóba fogók” tábora is. Sajnos, hogy az interneten kereső fiatalok közül sokan eltévednek és kárt vallanak. A jó dolgok mellett rengeteg anyagilag és lelkiileg is csapdába rántó kínálattal kecsesgömböztetnek és csábítják őket a haszonlesők.

Előzzük meg az ezen az úton való keresés keserű csalódásait Isten Igéjére való hallgatással.

A mostani Igénk egy biztos és jó cél felé irányítja a kereső lelkeket: „Keressétek az Urat... bizony nincs messze egyiküktől sem.” Halljátok, testvéreim? Isten felé, az Úr Krisztus felé indít el mindnyájunkat a Biblia. A Bibliában az Úr Jézus az Ő, áldott ajándékának ígéretével lelkesít a keresésre: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan...”, és én megnyugsztalak titeket, nyugalmat találtok a ti lelketeknek.” Ki ne kívánná, ki ne akarná a lelki nyugalmat? Erre az általa ígért ajándékokra nézve mondta Jézus a Hegyi Beszédben: „keressétek és találtok!”

Szülők, nagyszülők, irányítatók gyermekeiteket, unokáitokat Isten keresésére, mert nemrég napvilágra került statisztikák arról beszélnek, hogy szaporodnak a gyermekek által elkövetett betörések, rablások. Sajnos növekedőben vannak a fiatalok közötti öngyilkosságok is. Ezek után megszívlelendők Hóseás próféta szavai: „...ideje keresnetek az Urat, míg nem eljő, hogy igazság esőjét adjon reátok.” (10,12)

Testvéreim, nem lesz hiábavaló senkinek e fáradozása, ha teljes szívből, szorgalmasan és hittel keresi az Urat. Hisszük, hogy minden szívből és igaz hitből keresőnek megmutatja magát, sőt megéreztetni azt is, amit a mai Igénkből hallottunk, hogy „nincs messze egyiküktől sem” Dávid király azért tartja Istent felettébb való jónak, mert jobb keze felől van (Zsolt 16). Sőt egy másik Zsoltárban (34,19) az van megírva, hogy: „közel van az Úr a megtört szívekhez” A 23. zsoltárban így vall Dávid: „Még ha a halál árnyékának völgyében járok is, nem félek a gonosztól, mert te velem vagy.” Legyen ez nagy erő és vigasztalás mindnyájunk számára.

Az egykor Józsuének tett isteni ígéret: „Veled megyek, nem maradok el tőled”, nekünk is szól, számunkra is érvényes. Az Úr Jézus Krisztusban megújította és megerősítette Isten ezt az ígéretét: „Ne féljetelek, én titelek vagyok minden napon a világ végezetéig.” Örvendjünk ennek és járjunk Jézussal életünk minden napján. Mondjuk az ének szavaival: „Fogjad kezem, és vonj közel magadhoz... Fogjad kezem, különben tévedzvének, Az igaz útról is letérhetek.” (MRÉ 479)

Az egyik bibliai embert (71. zsoltár) azzal próbálták bosszantani ellenségei, hogy Isten elhagyta őt. De ő tudta és meg volt győződve, hogy Isten nem távozott el tőle, és nem hagyja el őt vénségében és megöszülésében sem. Bajaiban és nyomorúságaiban feléje fordítja kegyelmes orcáját és megvigasztalja őt.

Jónás menekül Isten közeléből, mert nem akarja teljesíteni parancsát. Ismerjük a történetet. Tudjuk, hogy elöle elmenekülni nem lehet, mert Isten mindenütt jelenvaló. Erről oly szépen vall Izráel királya, Dávid: „Hová menjek a te lelked elől és a te orcád elől hova fussak? Ha a mennybe hágnak fel, ott vagy; ha a Seolba vetek ágyat, ott is jelen vagy. Ha a hajnal szárnyaira kelnék, és a tenger túlsó szélére szállanék: Ott is a te kezéd vezérelne engem, és a te jobb kezéd fogna engem.” (Zsolt 139,7–10) Mindenhol az általa teremtett világban, az Ő közelében vagyunk. Boldog az, aki el tudja mondani: „Isten közelsége oly igen jó nekem.” (Zsolt 73,28), mert orcájának világossága nagyobb öröm, mint a sok búza és bor. Jósága és gondviselése határtalan, hisz még a kis verebecskére is kiterjed, sőt éppen a kicsinyek azok, akikre különös gondja van. Oszlassa el ez a bizo-

nyosság minden félelmünket és aggodalmunkat. Istentől, akit Fiában Atyáknak szólíthatunk meg, minden jót szabad és lehet kérnünk.

II.

„Isten nincs messze egyikünkötől sem” – hirdette egykor Pál apostol az athéniaknak, és így folytatta: „mert ő benne élünk” Isten nem az örök ismeretlenben van, amint azt az athéniak elképzelték. Tőle függ életünk, ő tart minket kezében, ő határoz meg és rendel el mindeneket. Nélküle nincs élet. Őbenne élek, azaz általa leszek igaz, az ő gazdag ajándéka az életemet átformáló és segítő hit. És hit által ő él bennem. Ő szólít meg Igéjében. Az ő szeretete arra ösztönöz, hogy úgy szeressem, mint Ő. Ő vigasztal Szentlelkével.

Őbenne élünk, tehát Isten a mi otthonunk. Legyen a jó Isten a te hajlékod, hogy vezedelem ne illessen téged, mert az ő angyalainak parancsolt felőled, hogy őrizzenek téged igaz, szent és neki tetsző életre.

„Ő benne mozgunk”, pedig azt jelenti, hogy vele, Jézussal akarunk menni azon az úton, amelyen ő halad, és a sokaság gúnyolódását, csúfolódását, sőt köpködését elszenvedjük, tudva, hogy sok nyomorúságon át kell nekünk Isten országába bemenni.

„Ő benne vagyunk.” Nincs, nem lehet jobb hely számunkra. Ő, Krisztus a jó talaj. A példázatbeli magvető kezéből a nem jó helyre hullott magok mind elvesztek, három rész megsemmisült, de a jó helyre jutottak megmaradtak és megsokasodtak: harminc-, hatvan- és százannyira. Maradatok Isten szántóföldjén, maradatok Istenben, hogy sok gyümölcsöt teremjetez az ő dicsőségére.

„Az ő nemzetsége is vagyunk.” Jézus Krisztusban Isten családja, gyermekei lettünk. Nem vagyunk valami idegenek, jövevények e földön. Fiában végérvényesen annyira magához kapcsolt Isten, hogy senki sem ragadhat ki az ő kezéből. Sem magasság, sem mélység nem szakíthat el Isten szeretetétől, mely az Úr Jézus Krisztusban lett a miénk. Része vagyunk a Teremtőnek. Része és megőrzői annak a szépségnek, rendnek és törvénynek, amellyel mindeneket létrehozott. Az ő nemzetsége lenni az iránta való teljes és tökéletes engedelmességre kötelez, még ha ez gyakran oly nehéz is. Ámen.

Visky János

Kolozsvár–Bulgária-telep

Tűz

Alapige: Lukács 12,49–50

Bibliaviasás: János 12,26–36

Jézus személye kikerülhetetlen a mindenkori ember számára. Valahányszor szembe-sül vele, felmerül benne a nagy kérdés: „Miért jött Jézus?” Erre az örök emberi kérdésre Jézus többféle választ ad. Ezek egyike az, amit ma hallunk alapigénkben: *Azért jöttem, hogy e világra tüzet bocsássak.* Más fordítás szerint: *Azért jöttem, hogy tüzet vessek e világra.*

A tűz mindig izgatta az embert. Tudjuk, hogy a tűz felfedezése forradalmasította a mindennapi életet. Nem véletlen az, hogy a mitológiák világában is kifejezésre jut a tűz iránti sóvárgás. A görög Prométheusz hősiesen ellopja az istenektől a tüzet, s megajándékozza vele az embereket. Emiatt kénytelen Zeusz kegyetlen haragját elszenvednie, aki

odaláncoltatja őt a Kaukázus sziklájához, ahol egy saskeselyű tépdesi a máját, amíg valaki ki nem szabadítja onnan.

Az Isten közelségéből kiesett emberben folyamatosan ott volt a vágy a tűz után. Vágyott annak melegére és fényére. Hiszen nem lenne élet meleg és fény nélkül. Nem csak a fizikai létünk függ ettől, hanem lelki életünk is óhajtja azt a mennyei tüzet, ami nélkül e földi lét világa olyan kietlen és didergő. Amennyire kívánatos egy fáradt, átfázott vándor számára a meleg szoba, annál sokkal kívánatosabb a megfáradt lélek számára a mennyei világosság és a mennyei tűz. Jézus azt mondja: azért jöttem, hogy e világra tüzet bocsássak. Tűz, aminek melegénél az ember emberré válik. Tűz, az Isten mennyei szeretetének a tüze, aminek a közelében kiég az ember lelkéből minden salak. Ez a tűz nem elemészt, hanem életre segít. Ez nem halált hoz, hanem fellobbantja a mennyei fényt, ami nélkül annyit tapogatóztunk, annyit bizonytalankodtunk.

Tudjuk, manapság mennyit törekszik az ember, hogy az éjjel is kivilágított utakon biztonságban közlekedjen. Ha valahol valamilyen akadály van az úton, azt jól kivilágítják, hogy idejében elkerülhető legyen. Lassíts, légy óvatos! Miért jött Jézus? Mert az emberiségre leselkedik a kárhozatnak sötét verme.

Reményik Sándor írta le egyik élményét. Csőtörés miatt kiástak egy nagy gödröt, ami másnap is ott tátongott. Este egy szurkos égő fáklyát szúrtak le a gödör mellé. Ennek kapcsán fogalmazódott meg a költőben a következő érzés: *Sötét lelkemből sötét éji pillék / Kirazanak. / Kergetőznek a piros jel körül / Lobog! / Lobog! / A vízióim körüludvarolják. / Micsoda jel! / Hány verem tátong most a nagyvilágon? / Farkasverem, / Halálverem, / Pokolverem, / Gondosan előkészített verem. / Csak fáklya nem ég a verem előtt. / Voltam-e én, vagytok-e ti, / Lesznek-eők / Ilyen magányos éji lobogás, / Vigyázkiáltás tévelygő felé: / Fáklya verem előtt?* Jézus így lobogott rövid életében közöttünk, hogy megvilágítsa az emberi élet útját, hogy kikerülhesd a pokol-vermet, amit a gonosz gondosan eléd készített.

Az ördög mint ordító oroszlán keresi, kit nyeljen el. Jaj, de gondosan előkészített farkasvermekkel van tele ez a világ! Az ifjúságra leselkedik a testiség, az érzéki vágyak vonalán. A felnőtt emberre leselkedik a becsvágy, a meggazdagodás, a siker, a karrier vonalán. Nekünk vigyáznunk kell! Ezért kell erre a mennyei tűzcsovára odafigyelni. Ezért kell Jézust komolyan észrevennünk.

Tüzet hozott Jézus. E nélkül nincs lehetőség felmelegedni. E nélkül gúzsba kötődik életünk minden tagja, lemerevedik a hit, a reménység sem működőképes bennünk. Nélküle a szeretet melege is kihűl. Nélküle nincs esély igazi, emberhez méltó életet élni. Érzed-e ennek a szükségét? Keresed-e ezt a tüzet? Odaülsz-e minden nap Isten mennyei szeretetének a tűzhelye köré? A tűz mindig egyben tartja az embert. A nyári táborozások idején a hűvösödő esteken olyan jólesik a tábortűz köré gyűlni, ott elbeszélgetni. A tűz lángjától megvilágított arcokat, égő szempárokat jólesik szemlélni. Isten szerelmének a tüze összegyűjt, magához vonz. Nem véletlen az, hogy még a tudatlan állatvilág parányi lepkei is ösztönösen odagyűlnek a fényhez. Ezek az apró ösztönlények megszegyenítnek minket, akik tudatos teremtményei vagyunk Istennek. Micsoda öröm, amikor az Isten mennyei tüzének fénye ragyog fel egy megtérő bűnös arcán.

Nem véletlen az, hogy Isten az Ószövetség idején gyakran tűz lángjában jelent meg. Mózes a pusztai vándorlásban a hétköznapi pásztorzkodása idején csodát lát. Egy égő csipkebokor lángja lobban fel előtte, s ebből a lángból szól hozzá az atyáik Istene. Akkor érti meg Mózes, hogy az ő pusztává vált szívében föl kell lobbannia egy új lángnak. Rabszolja népe ugyanis évszázadok óta ünneptelenül tengeti életét. A fáraó nem engedí

ünnepi tűz köré gyűlni Mózes népét. Amikor Mózes csak annyit kér tőle, hogy engedje el népét három napra a pusztába ünnepelni, nem akarja azt sem.

Nem enged e világ fejedelme ünnepelni. Nem enged ma sem téged mennyei tűz köré gyűlni. Nem akarja engedni, hogy összegyűljünk, s egyek legyünk Krisztus tüze körül. De Isten ebbe nem törődik bele. „Menj, és mondd a fáraónak, menj, és mondd a világ fejedelmének, hogy el kell engednie az én népemet!” Isten népének ünnepre is szüksége van! Ő, hány ember élete győtrődik egy taposómalomban. Egybefolynak a vasárnapok a hétköznapokkal. Nincs ünnepe sok embernek. Hajts, hajts! Ott a korbács a hátunk mögött, láthatatlanul ugyan, de érezhetően. Ünnepe, Isten oltárának a tűzéhez gyülekezés? Erről nem akar tudni e világ fejedelme. De, amikor Isten leszáll Jézus Krisztusban, s föllobbantja a mennyei tüzet, akkor neked ki kell lépned a szolgaság béklyóiból. Akkor neked el kell menned és tüzet kell gyújtanod az Isten oltárán. Ott kell szívednek átmelegednie, s ott kell megtanulnod, mit jelent ünnepelni az Isten jelenlétében. Nem rabszolgaság az élet a világ fejedelmének igájában. Mi Isten igájába vágunk, mert az nem sebez halálra, nem töri fel a lelked. Isten igája az örök életre tart meg.

Jézus mennyei tüzet hozott erre a világra. Azt mondja: *szeretném, ha már lángolna!* Az eredeti szöveg, s az újabb fordítás szerint: *tüzet bocsátottam e világra, s szeretném, ha már lángolna!* Úgy szeretné Jézus, ha a te kis szürke csipkebokor-léted már föllángolna. Reményik Sándor mondja a *Csipkebokor* című versében: *Oly közönséges, árva kis bokor, / Körülte gaz nő, állat rátípor, / Ember véresre sebzí magát rajta, / A szitkot, gúnyzótt özönével hallja. / Ő mégis rendületlen hittet várja, / Hogy egyszer égi tüzet fog az ága, / S akkor, mint írva vagyon: a hegyen, / A lángjában az Isten megjelen.* Igen, minden Isten nélküli élet ilyen másokat megsebző, tüskés kis csipkebokor. Mások megsebzése miatt zúdul reánk a szitok s az átok. Sokszor beléd akad és véresre sebzí magát rajtad a melletted levő is. Csak hogy egyszer fel kell lobbannia ennek a mennyei lángnak. Tüzet kell fognia életed minden ágának! Így lesz messziről észrevehető benned az Isten jelenléte.

Vajon érzékeli-e már a te környezeted, a pusztaságban megszürcült emberi életek sokasága, hogy benned az Isten tüze lobog? Vajon ennek a tűznek melegéhez jönnek-e már az emberek? Vajon rád kérdeztek-e már: miféle tűz lobbant fel benned? Hiszen ez már nem a gyűlölet tüze. Ő, de jó lenne komolyan venni ezt a nagy lehetőséget!

Azt mondja Jézus: azért jöttem, hogy erre a világra tüzet bocsássak, s úgy szeretném, ha már lángolna. Vajon te is szeretnéd? Szeretnéd-e, hogy ez a két világ találkozzon végre? A te didergő, homályban és kételkedésben tapogatózó világod találkozna a mennyeivel, amelynek tüze, íme, becsapott a földre Jézus jövetele óta. Olyan nagy esélyed van arra, hogy e két világ találkozása megtörténjék végre. Mert, ha nem történik e mennyei tűzzel való szembesülés, addig csak tengeted szürke és unalmas életedet, akár csak Mózes, évtizedeken át a sivatagban. Pedig Mózes is jobb sorsra érdemes ember volt. Hercegi körülmények között nőtt fel, az egyiptomi tudományokban jártas volt. Korának egyik legcsiszoltabb elméjeként odasüllyedt a bűn miatt, a gyilkos indulat miatt, hogy menekülnie kellett. Szürkévé, egyhangúvá lett az élete.

De Isten ebbe nem törődött bele. Ezért lobbantotta föl előtte a számára még ismeretlen mennyei világnak a tüzeit. Isten jelt ad ebben a tűzben arra nézve, hogy nem csak ez az unalmas, egyhangú és önmaga körül céltalanul forgó, kiégett világ van, hanem a mennyei tűzzel teljes, földi életterünkbe becsapó isteni világ szintén létezik. Lejött hozzánk Jézusban a földre, s találkozni akar a te világgal. Annak idején Kolumbusz Krisztof úgy kapta az indítást egy új világ keresésére, hogy ott állt egyszer a tengerparton Spanyolországban, ahol ki volt írva latinul: non plus ultra. Nincs tovább! S ahogy ott

mélázott a tengerparton, észrevett a vízen hányódni egy számára ismeretlen gyümölcsöt. Tudta, hogy Európában ilyen gyümölcs nem terem. Rájött, hogy ezt a víz egy ismeretlen, új világból sodorta eléje. Akkor született meg benne az elhatározás, hogy elmegy megkeresni azt az új világot. Így fedezte fel Amerikát.

Ő, de sokszor jellemzi az Isten világát nem ismerő ember életét ez az állapot: nincs tovább! Ezt súgja gyakran a Sátán egy reménytelen helyzetben: nincs tovább! Vége minden esélynek, kiégtél, céltalanul bolyongsz, nem látod a kiutat, zsákutca az egész életed. Nincs tovább! Így csapja be az ördög az embert, amikor elhitei vele, hogy nincs tovább. Ilyenkor nyúl sok ember az álmegoldásokhoz, s igyekszik beleölni bánatát az alkoholba, a kábítószerbe, mert nincs tovább. De, milyen kegyelem, amikor a mennyei új világnak a jelét eléd sodorja Isten. Egy mennyei élet számodra még ismeretlen gyümölcsöt. Vedd fel, ismerd fel és kívánd megismerni ennek az isteni gyümölcsnek eredeti hazáját. Tele van ez a világ ilyen jelekkel. A Krisztusban megújult emberek életében ott vannak már ezek a gyümölcsök, a Lélek gyümölcsei: szeretet, békesség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség, stb. Ezeket nem árulják a piacon, de Isten ingyen osztja az ő gyermekeinek. Feléd is küldi ezeket, hogy megkívánd ama másik világot, amelyik jelzéseket ad arra nézve, hogy itt van, mert Jézusban eljött hozzánk. Jött, hogy a két világ közötti szakadékot áthidalja.

Ő a próféta, a főpap és a király. A főpap latinul pontifex maximus, magyarra fordítva azt jelenti: hídverő. Jézus épít hidat Isten és ember közé. Ezen a hídon megérkezhetsz te is ahhoz a kegyelmes Istenhez, aki az ő világából tüzet bocsát alá, hogy ne mondhasd azt, amit a 20. század nagy francia filozófusa, Sartre így fogalmazott: „kimondhatatlanul egyedül vagyok. Elvesztettük az eget. Fölöttünk nincs már fény, csak sötétséget látunk.” Az Isten világát nem ismerő ember előbb-utóbb erre a rettenetes felismerésre jut. Ezért mondja Jézus: én azért jöttem, hogy tüzet bocsássak a földre. Fordítsd már arcodat a mennyei nap felé. Egy szép közmondás így szól: fordítsd az arcodat a nap felé, akkor az árnyékok mögéd kerülnek! Tele van árnyékkal az életed? A bizonytalanság, a reménytelenség árnyaival? A betegség, az erőtlenség, a magány és csalódás árnyai kísértenek? Fordulj a nap felé! Ama nap felé, aki Jézusban ragyogott fel neked is. Feltámadott a napfény a magasságból, mondja Zakariás a próféciájában Keresztelő János születésekor, amikor tudja, hogy már Jézus is útban van felénk. Fordítsd hát szomorú és gondterhelt arcodat a nap felé, s akkor az árnyékok mögéd kerülnek, s nem zavarhatnak többé téged. Léteznek ugyan, de nem zavarnak, mert előtted már a mennyei nap van, aki Jézusban jött e világra.

Igen, ám, de Jézus azt mondja, hogy ennek a mennyei tűzgyújtásnak komoly ára van. Érdekes módon ezt az árat Ő maga fogja kifizetni a kereszten. Nem azért jött, hogy elpusztítsa az Istentől elidegenedett világot, hanem, hogy mennyei tüzével átmelengesse. Úgy szeretném, ha már lángolna ez a tűz! Ezt Ő halála előtt mondta. Itt Ő már a pünkösdi tüzére, Szentlélekre gondolt. Nemsokára kettős tüzes nyelvek ereszkednek alá az imádkozva várókra, a mennyre függesztett tekintettel sóvárgókra. Ez a tűz a mennyből indul, s Jeruzsálemen át a föld végső határáig ki fog terjedni. Előbb azonban Jézus a keresztre megy, ennek a tüznek az árat megfizetni. Erről beszél nekünk alapigénk második versében. „Keresztséggel kell nekem megkeresztelkednem, és mely igen szorongattatom, míglen az elvégeztetik.” A vérrel történő keresztséget önként vállalta a bűnös világért. Addig nem jöhet a Lélek tüze, addig nincs felüdülés az Úrtól, amíg Jézus kereszthalála végbe nem megy.

„Szorongattatom, amíg ez meglesz.” Tudjuk, e kijelentése után következett a Gecsemánében a vért verítékező imaharc. Tanítványai mellette elaluszak. Nem bírják

tartani a lépést Isten szenvedő Bárányával. Nem is értik, nem is érzik, miről van itt szó. Hogy is értené a bukott emberi elme a megváltás titkát? Érthetetlen az, hogy Isten ártatlan Báránya önként megy a kereszt oltárára, hogy én vízzel és Szentlélekkel keresztessem meg, s eljegyeztessem örökre Vele.

Atyám, ha lehetséges, múljék el tőlem e keserű pohár! De, ne az én akaratom legyen meg, hanem a tiéd. Emberi része irtózott e borzalomtól. De tudta, hogy ezt az árat valakinek ki kellett fizetnie érettünk. Egész lényének teljes odaszánásával kimondta: teljesedjen be a megváltás műve. Végeztessék el a nagy mű. Jézus szorongattatott, mert a bűn mindig megszorogat. De felvállalta, hogy ne kelljen nekünk a bűntéher alatt halálra zúzatnunk.

Az Ószövetségben a tűzzel kapcsolatban komoly intések olvashatók. Amikor az ószövetségi áldozati oltár tüzeről beszél Isten, az jelképesen ma is érvényes. A pap fiai gerjessenek tüzet az oltáron, s rakjanak fát a tűzre (3Móz 1,7). Rendszeresen vigyázzanak arra, hogy az oltáron a tűz égve maradjon. Isten megváltott gyermekei Péter apostol fogalmazása szerint papi nemzetség. Nekik szent kötelességük, hogy vigyázzanak arra a tűzre, amit Isten szeretete gyújtott a pünkösöd napján. Vigyázz erre a tűzre, tápláld ezt a tüzet! Nehogy elenyésszen ez a világ az Isten-nélküliség sötétségében. Tápláld ezt a tüzet szülőként a gyermeked szívében, házasként a társad szívében, barátod, munkatársad szívében. Vigyázz, hogy ki ne aludjon! Ezt az isteni parancsot szent feladatként kell teljesíteni. A zsidókhöz írt levél 1. része azt mondja, hogy az Ő angyalait szelekké teszi, s a szolgálait tűz lángjává. Szolgálait teszi tűz lángjává. Jézus maga a tűz. Szolgái ennek a tűznek a lángjai. A Szentlélek a tűz, s mi lehetünk ennek a lángjai. Értjük ezt, micsoda szent elhívás? Micsoda emberhez méltó feladat!

Becsüld az Isten tüzét, s meglásd, mennyire hasznos eszköz lehetsz Isten kezében. Micsoda öröm e mennyei tűz közelében az eddigi ellenségben felismerni a testvért. Az eddig érdektelen gyermekedben a Szentlélek tüze mellett felismerheted a megváltott isteni gyermeket. Micsoda lehetőség ez! Hasznosabb ez a forradalmak lángjánál, mert ez nem emészti halálra az ellenséget. Isten új mennyei életének forradalmi lángjára van szüksége ennek a világnak. Ez a vérmentes jézusi forradalom. Ennek lángja égjen benned kiolthatatlanul! Ámen.

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor

Derecske, Magyarország

A tékozló fiú I.

„...messze vidékre költözék”

Alapige: Lukács 15,11–19

Kálvin így foglalja össze példázatunk üzenetét: „Ebben a képben Isten mérhetetlen jósága és hasonlíthatatlan kegyessége van elénk rajzolva, hogy semmiféle borzalmas bűn ne tartson vissza bennünket a bocsánat elnyerésének reménységétől.” Jézus Krisztus keresztfán bemutatott áldozatával visszaadta elveszett emberi méltóságunkat. Ezt a helyreállítást Isten irántunk való végtelen szeretetének köszönhetjük. Példázatunkban az isteni kegyelem megfoghatatlan csodájával állunk szemben.

12. v. neóteros = ifjabbik. Az ősegyházban az újonnan megtérteket jelölte. Az ifjabbik nem kér többet, csupán az őt megillető részt. És mégis híjával van a bölcsességnek és a finom gyermeki érzületnek.

A tékozló fiú ousiat kér. Jelentése vagyon. Mivel atyjának gazdagsága földből, állatállományból, épületekből, munkaeszközökből állhatott, a tékozló fiúnak a „vagyonból rá eső rész” nem állhatott másból, mint a már megtermelt jövedelemből és haszonból, amit a gazdaság hozott. Az apa mégis biost ad fiának. Bár ennek is vagyon a jelentése, de a két kifejezés között mégis lényeges különbség van. Míg a tékozló fiú által kért ousia egzisztenciát, birtokot, rendelkezésre álló, kézzelfogható javakat jelöl, addig az atya által adott bios mindenekelőtt létet, életet jelent, és csak másodlagosan vagyont, gazdagságot, eszközt, létfenntartást. A görög filozófusok a létet értették alatta. Miközben a tékozló fiú saját ousiáját tékozolja el, tulajdonképpen a biosát, saját létét, atyjától nyert önmagát veszíti el.

– to epiballon meros = kijáró, megillető rész, osztályrész. Károli „rám eső rész”-nek fordítja. Szó sincs örökségről, csupán osztalékról. A vagyonnak élők közötti felosztását meg kellett előznie az örökhagyó elhalálása. Örökséghez az atyai hajlékban maradt idősebb fiú juthat, de csak atyja halála után. Az 5Móz 21,17 szerint az elsőszülött öröksége kétharmad, a másodszületett egyharmad. A zsidó jog szerint, míg az apa él, a vagyonfelosztás csupán ajándékozás. Így hát a tékozló fiú tulajdonképpen végkielégítést kér és kap, önálló egzisztenciájának megalapozásához.

13. v. A synagagón panta = összeszedvén mindenét arra enged következtetni, hogy az osztozkodás során a tékozló fiú olyan javakhoz jutott, melyeket távozása előtt értékesítenie, azaz pénzzé kellett tennie.

– eis chóran makran = távoli (idegen) országba, Károli szerint „messze vidékre” költözött, talán tengeren túli diaszpórába, ugyanis a makros rendszerint „tengeren túl”-t jelent. Tulajdonképpen kivándorolt. Az akkori Palesztina képtelen volt eltartani saját lakóit. Ez volt az oka az intenzív kivándorlásnak. Nyolcszor annyi, kb. 4 millió zsidó élt akkor a diaszpórákban, és csupán 1/2 millió az őshazában. A kivándoroltak a tengeren túl és Levanta partvidékének gazdag kereskedő városaiban olyan egzisztenciát teremtettek maguknak, mely azt is lehetővé tette, hogy öreg napjaikra visszatérjenek a „szent” földre, hogy Jeruzsálem közelében haljanak meg és temetessenek el.

Az asótós = züllötten, azaz dözslő, dúskáló, pazarló, dobzodó módon, a szó etimológiai értelmezése szerint pedig „az üdvösség reménysége nélkül” élni jelentéssel bír. Igazi bűne tehát kevésbé a rá eső rész kikérése és az atyai hajlék elhagyása, sokkal inkább az örökség eltékozolása.

14. v. Az atyai hajlék elhagyása a tékozló fiú számára egyfelől nélkülözést jelent, érxato ustereisthai = kezdé szükségét látni, azaz nélkülözni, valaminek híjával lenni. A Zsid 11,37-ben az usteroumenoi nélkülözőket, szegényeket, rászorultakat jelent. Pál szerint ez jellemzi a földi embert, aki a bűneset óta usterountai, azaz „szűkölködik Isten dicsősége nélkül” (Róm 3,23). Másfelől az atyai hajlék elhagyása nem teljesült vágyat jelent, epethymeí = vágyakozik, azaz kívánja megtölteni a gyomrát moslékkal.

15. v. kollaó = csatlakozni, Károli szerint elszegődni. Ezzel a döntésével indul el a tékozló fiú a tisztátalanság útján. A kifejezés az ApCsel 10,28-ban is előfordul. Példázatunk politése, azaz polgára semmiképp sem lehet zsidó, csak pogány. A tékozló fiú a messze vidéken nem nyer új állampolgárságot.

16. v. A keration a keras = szarv kicsinyítő alakja, azaz szarvacska. Többes számban a szentjánoskenyérfa hüvelyes gyümölcsét jelenti. Károli mosléknak, Luther Treber-nek, azaz (szőlő-) törkölynek, sörfőzésből visszamaradt árpamalátának fordítja. Az örökzöld levelű, Palesztinában gyakran előforduló, április-május hónapokban édes termést hozó fa gyümölcse takarmánnyként, de a szegényeknek eledelként is szolgált. Egy régi közmondás szerint: „Ha az izraeliták szentjánoskenyérre szorulnak, tartsanak bűnbánatot!”

17. v. – eis eauton de elthón = magához tér (jön). Példázatunk első csúcspontja. Mérheterlen nyomorúságában az atyai ház nyújtotta jólétre, megbecsülésre és biztonságra emlékezik. A „magába szállni” szófordulat a kor vallásos és filozófiai szokásához tartozik. A hellén zsidóság és a korai keresztyénség számára a metanoianak, azaz a megtérésnek egyik fontos állomása. Jelentése: visszatérni Istenhez. A héberben és az arámban vezekelni, töredelmes bűnbánatot tartani jelentéssel bír.

Prédikáció

...messze vidékre költözék

Rembrandt gyönyörű képben festette meg a tékozló fiú elindulásának pillanatait. A festmény középpontjában a szótlan édesapa áll, aki kérdő tekintettel néz fel fiára, aki lóra pattan, hogy világgá lovagoljon, és saját szakállára élje életét. Ez az édesapa ott a képen több mint pusztá szemlélő. Arcán látszik mérhetetlen fájdalom, hogy majd megszakad a szíve rossz döntést hozó fia láttán, aki messze idegenben, nélküle akarja folytatni az életét, mely végtelen nyomorúságot hoz magával. Hányszor tekintett rád Isten ezzel a fájdalmas, kérdő tekintettel?

Egy szót sem szól ez az édesapa, csak hallgat. Isten is hallgat, s csodálkozó tekintettel néz le rád, amikor jussodat követeled, s tőle minél messzebb akarod életed hátralevő részét leélni. Isten engedi, hogy azt tedd, amit akarsz. Engedi, hogy kitepd a kezéd atyai kezéből, nem gátol meg abban, hogy elszakadj tőle, hogy bünt kövess el. Ő sohasem korlátozza a szabadságodat, enged kérésednek, hiszen szabadságra teremtett, szabadságban élhetsz, szabadon dönthetsz.

Isten téged is szabadon enged, utadra enged, melyet magad választasz, és hagyja, hogy kényed-kedved szerint élj. Sejti, sőt tudja, hogy mi vár rád nélküle a messze idegenben, távol tőle, s mégis utadra enged. Ő sohasem tiltakozik gyermekének „nagykorúsági igénye” ellen. Nem korhol, amiért felmondod a vele való kapcsolatot, a vele való

szeretközösséget, a neki való engedelmisséget. S míg jól megy sorod, neked sem jut eszedbe a te mennyei Atyád, a vele való közösség, s az ő hajléka, mely annyi éven át biztonságot, gondtalanságot nyújtott neked is, miként a tékozló fiúnak?

Az egyházatyák úgy magyarázzák ezt a verset, hogy a tékozló fiú *lélekben* költözött ki az atya világából, s lélekben szakította meg atyjával való kapcsolatát. Szerintük a tékozló fiú maga Ádám, a mindenkori Ádám, te és én. Milyen igazuk van az egyházatyáknak!

A tékozló fiú *kivándorol*, miként ma is oly sok fiatal Erdélyből és Magyarországról, hogy a messze idegenben teremtsen magának egy jobb egzisztenciát. Alaptalan, csupán belemagyarázás az az értelmezés, hogy a tékozló fiú jussának kikérésével és messze földre való távozásával fellázadt atyja ellen, hogy ki akar kerülni atyja felügyelete alól. Erről szó sincs az Igében. Azért megy el, mert Palesztinában kevés a termőföld, gyakori az éhség a szárazság miatt, mert milliók mentek már el őelőtte is. Mai értelemben gazdasági menekült egy szebb jövő, egy jobb sors reményében. Mekkora csalódás vár ma is ezekre a gazdasági menekültekre! Egyesek egyetemi diplomával csak mosogató lányok, pizzafutárok stb. lehetnek. Jót akarnak, és rossz lesz belőle, szépről álmodoznak, és szomorú valóság vár rájuk, mint a tékozló fiúra, mert ott kint örökre idegen maradsz, csak vendégmunkás, csak jövevény, akit soha be nem fogadnak, csak megtűrnek. Ez a sorsod, ha elhagyod mennyei Atyádat, s az ő örök hajlékát egy ismeretlen földi mennyország reményében. *De Isten hazavár!*

...és ott eltékozló vagyondát

A másét tékozolja el, azt, amit atyja keserves munkával keresett. Kizárólag magának tulajdonítja azt, ami nem az övé. Te is magadnak tulajdonítod azt, amivel a te mennyei Atyád téged is utadra engedett? Te is *visszaélsz* azzal, amit Istentől kaptál avégre, hogy hűségesen sáfarkodj azzal? Egykori szövérdei harangozóm azzal kérkedett, hogy ő a falu legerősebb embere. Hogy bebizonyítsa, meghívta az embereket a faluvégen álló malomba, ahol a hátára vette a falnak támasztott malomkövet. Abban a pillanatban összerogyott és meghalt. Így is vissza lehet élni azzal az útravalóval, mellyel Isten engedett el az élet útján. Pillanatok alatt el lehet tékozolni az egészséget, az életet, a családot, a munkahelyet.

A tékozló fiú nem csak radikális szabadságra vágyik, nem csak önmagának akar élni, nem csak mások igénye és atyja akarata ellenére, de a messze idegenben fenékgig üríti az élvezetek poharát. Ezért mondja a nagyobbik testvér az ő atyjának: „...a te fiad... paráznákkal emésztette fel a *te* vagyondát” Ez az ő *igazi bűne*. Ha önállóságával, önmaga függetlenítésével nem is szakította szét teljesen az apa-fiúi viszonyt, megtette ezt kikért vagyonrészének elherdálásával. Ha Istentől kikért testi, lelki és szellemi javaidat, tőle nyert önállóságodat a saját gerjedelmedre használod fel, elveszett ember vagy.

Iszonyatos mélységbe *süllyed* a tékozló fiú. Amikor te is elszakadsz Istentől, kezdesz süllyedni. Hová? Egyre mélyebbre a szegénységbe, nélkülözésbe. Mindent, amire szükséged lenne, fáradságos munkával kell előteremtened, arcod verítékével, mint Ádám távol az Édenkertől, ahelyett, hogy azt a minden jónak adományozójától kérnéd és fogadnád el (Jak 1,17). Értéktelenné, semmivé lesz az életed, ismeretlen világra éhez, ivócimborákat keresel, érdekbarátok vesznek körül. S bármit is tegyél, értéktelen lesz, semmire sem lesz jó. Mennyei Atyád nélkül kiüresedik az életed. Mindent felemészítve, amit tőle kaptál, szinte egyik napról a másikra teljesen védtelenné, nincstelenné, elhagyottá leszel. Hiába szolgál, mégis éhezni fogsz, ha nem kenyér után, akkor lelki

javak után, és senki sem gyakorol irgalmat veled. Távol mennyei édes Atyádtól senki sem ad semmit neked, talán még egy falat kenyeret, egy jó szót sem.

Amikor elszakadsz Istentől, kezdesz süllyedni. Nem lehetett a tékozló fiú számára alábbvaló, megalázóbb feladat, mint disznókat gondozni, legeltetni. Autonómatörekvése rabszolgasorsba torkollik. Disznópásztor lesz. Tisztátalan állatokat kell gondoznia (3Móz 11,7). Ezzel a tettevel semmibe veszi népének ősi rendjét, szent törvényét. A messze vidéken már képtelen eszerint élni. Átok alá kerül, hiszen a zsidó közhiedelem szerint átkozott, aki disznót tart. A szombatnapot sem szentelheti meg. Ennél mélyebbre nem süllyedhet egy zsidó ember.

Olyan mélyre süllyed, hogy a szentjánoskenyérfa nehezen emészthető termésére is sóvárogva tekint, de abból sem ehet, mert gazdája szemében nem ő, a jövevény, hanem a disznók az előbbre valók, az értékesebbek. Régi zsidó közmondás szerint: „Amikor a zsidó ember a szentjánoskenyérfa termésére szorul, tartson bűnbánatot!” Egykori álmodozása szomorú, tragikus valósággá lett: éhezik, szakadt, rongyos ruhában jár, melyet belepett az országút pora. Nyomorúsága, koldus- és rabszolgaélete valósággal az égre kiált.

Ami vele történik, a példázat hallgatósága számára a lehető legborzalmasabb. Vajon mire gondolnak a köztük levő farizeusok? Talán arra, hogy a tékozló fiúnak fel kellett volna keresnie a legközelebbi zsidó gyülekezetet, ahol minden bizonnal ruhát, kenyeret, segítséget kapott volna. S mert nem ezt tette, mert hátat fordított atyái hitének, mert nem ünnepelheti meg a sabbatot, és nem jut kóser eledelhez, mert disznópásztor lett, égre kiáltó bűnt követett el. Az ilyennel nincs többé közösség, az ilyen örökre elveszett, ezért a bűnösök és a vámszedők közé sorolják. Számára nincs kegyelem. Így gondolkozhattak a farizeusok, miközben ezt a példázatot hallgatták. De Jézus ennek az ellenkezőjét gondolja. Még egy ilyen tékozló fiú számára is van kegyelem, ha megbánja bűneit.

Mikor aztán magába szállt

A tékozló fiú felméri helyzetét, és így szól: „...éhen halok” A görög eredetiben ez áll: *pollymai*, melyet Károli éhen halok fordítással ad vissza. Jelentése azonban tágabb, azt is jelenti, hogy elveszni, elpusztulni, meghalni. A tékozló fiú távol került a parttól, távol Istentől, ősei földjétől, de távol önmagától is. *Elidegenedetté* lesz. Halálos veszedelembé kerül. Megtérését, visszatérését a könnyelmű, felelőtlen élet sodrásából a régen elhagyott biztos partra annak köszönheti, hogy felismeri a helyzetét. Elveszettségében magába száll, mintegy magához tér, önmagára talál, és így szól: „...elmegek az én atyámhoz”. Ezt jelenti a bűn sodrásából visszatérni, s partra szállni.

Lev Tolsztoj a következő példázatban foglalta össze az élettörténetét: „Úgy képzelem magam, mint az az ember, akit csónakba ültetnek, hozzá nem szokott kezébe evezőt tesznek, s ellökik a parttól a folyó sodrása irányába. Magam is minél közelebb kerültem a sodráshoz, annál több könnyelmű, kacagó, éneklő, vidám és zajongó emberrel találkoztam, akik mind egy irányba eveztek, és senki sem kérdezte, hogy jó-e az irány. Aztán a sodrás zaját váratlanul elnyomta egy hatalmas vízesés moraja, és láttam, amint az előttem evezők csónakjai, egyik a másik után, felborulnak, s eltűnnek a mélyben. Ekkor észbe kaptam, s teljes erőmmel elkezdtem evezni visszafelé, az árral szemben, a part felé. Aztán partra érkeztem. A part maga volt az Isten. Azért menekültem meg, mert visszatértem.” Azt üzeni Tolsztoj példázata is, hogy térj vissza a partra, vissza a mennyei Atyához, bármennyire is erős és magával ragadó az élet sodrása. Szállj magadba, térj észhez!

Emlékezzél, hogy mennyire szeretett téged az, akit elhagyta. Emlékezzél, míg az Atyával voltál, fiú voltál, szabad ember voltál. „A bűn szolgája gyáva rab.” A tékozló fiú összehasonlítja jelenlegi nyomorult helyzetét az atyai hajlékban betöltött szerepével. A feneketlen mélység peremén felelevenedik előtte az atyai ház boldog emléke, a biztonságot nyújtó part. Saját helyzetét összehasonlítja atya szolgáinak helyzetével, akik atyjától annyi kenyeret kapnak, amennyire szükségük van, neki pedig itt éhen kell halnia. Ez nem maradhat így: „...elmegyek az én atyámhoz” Neked is lépned kell! Emlékezzél meg, hogy honnan estél ki: Atyád ölelő karjai közül. Mit mondott a zsolttáros? „A mélységből kiáltok hozzád, Uram!” Kiálts, fordulj vissza, akkor is, ha eljátszottad fiúi jogodat. Juss te is alázas, megbánást tanúsító elhatározásra: „...elmegyek az én atyámhoz, és ezt mondom neki: Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened.”

Megvallja bűneit. Bevallja nagy-nagy tévedését. Önmagadba szállásod bűneid megismerésének útjává lesz, Istenhez, Atyádhoz vezető úttá, a visszatérés és a megtérés útjává lesz. Mondd, hogy „...elmegyek”, hogy hazamegyek. Igényt már semmire sem tartok, sem ételre, sem ruhára, csak szolgád akarok lenni. Fogadj be Istenem a te szolgálád közé. Kivagyiságomból, gőgös, magabiztos, nagyképzű életemet levetkőzve, hozzád fordulok minden feltétel és fenntartás nélkül, teljes bizalommal és engedelmességgel. Ez nem hangulat kérdése, Uram, ez nagyon is komoly és végleges megtérés. Csak élni akarok, és neked szolgálni életem hátralevő éveiben. Nekem bőven elég, ha *ismét közelségedben* lehetek. Elég nekem a te kegyelmed. Ne várd, hogy megnevezzem bűneimet. A tékozló fiú sem nevezte meg. Miként ő, én is tudatában vagyok annak, hogy megtörtem a te akaratom szerinti rendet, a törvényt megszegtem, veled szemben végtelenül igazságtalanul cselekedtem. Vétkeztem az ég ellen és te ellened. Elvesztettem fiúi méltóságomat. Hadd legyek a szolgád!

Ezt jelenti magadba szállni, magadhoz térni. Ezt jelenti a helyzetet felismerni! Hát lépd meg a legnehezebb lépést, és mondd: „...elmegyek az én atyámhoz”! Boldog az az ember, aki visszatér Óhózzá. Isten segítsen a visszatérés útján. De boldog találkozás lesz a rád váró Istennél! Ámen.

Ajánlott és felhasznált irodalom

- BOVON, F.: *Das Evangelium nach Lukas*. EKK III/3, Lk 15,1–19,27, Benzinger-Neukirchener Verlag 2001, 37–66.
- EICHHOLZ, G.: 3. Sonntag nach Trinitas. In: Eichholz, G.: *Herr tue meine Lippen auf*. 3. E. Müller Verlag, Wuppertal-Barmen 1964, 306–313.
- GRUNDMANN, W.: *Das Evangelium nach Lukas*. Ev. Verlagsanstalt, Berlin, 1974, 311–313.
- HAAR, J.: 3. Sonntag nach Trinitas. In: *Göttinger Prediktmeditationen*. 23. Jahrgang, Heft 3. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1969, 256–263.
- JEREMIAS, J.: *Die Gleichnisse Jesu*. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1962, 128–132.
- JEUB, M.: 3. Sonntag nach Trinitas. In: *Göttinger Prediktmeditationen*. 35. Jahrgang, Heft 3, Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1981, 319–330.
- KÁLVIN János *Magyarázata Máté, Márk és Lukács összhangba hozott evangéliumához*. III. Sylvester Nyomda, Budapest 1941, 99–105.
- KÜHNER, A.: *Überlebensgeschichten für jeden Tag*. Aussaat Verlag, Neukirchen-Vluyn 1994, 266.
- LINNEMANN, E.: *Gleichnisse Jesu*. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1978, 80–87.

- RATZINGER, J.–BENEDIKT XVI.: *Jesus von Nazareth*. Herder Verlag, Freiburg-Basel-Wien, 2006, 242–248.
- RENGSTORF, K. H.: *Das Evangelium nach Lukas*. NTD 3. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1958.
- RIENECKER, F.: *Das Evangelium des Lukas*. R. Brockhaus Verlag, Wuppertal 1994, 368–377.
- SCHLATTER, A.: *Die Evangelien nach Markus und Lukas*. Calwer Verlag, Stuttgart 1965, 319–324.
- SCHLATTER, Th.: Johannisbrotbaum. In: Guthard, K., Kücklich, R., Schlatter, Th.: *Calwer Bibellexikon*. Calwer Verlag, Stuttgart 1979.
- VARGA Zsigmond: Lukács evangéliumának magyarázata. In: Bartha T. (szerk) *Jubileumi kommentár, A Szentírás magyarázata*. Budapest 1969, 85.

Az imádság adománya*

A Hegyi Beszéd középpontjában egy imádság áll. Olyan, mint a kerékagy, amely a kül-
löket összetartja, s amely a tengelyre épült, hogy körülötte forogjon minden.

A keresztyén hívő, laikus körökben azért szeretik és értékelik a HB-et, mert mindennapi
szükségeinkkel és kérdéseinkkel foglalkozik, mert olyan kézzelfogható s nem beszél a sok-
színű élet kérdései mellé. A háborúról, a kenyérgkérdésről, a házasság és a szexuális élet
problémáiról van benne szó. Az évszázad lármája zúg át ezen a fejezeten. De ennek a lárma-
nak a középpontjában egy imádság csöndje nyílik, amelyhez mindezek a „problémák” mint
kerékküllők összefutnak, összetartanak.

A gyilkosságról szóló Ige nem érthető ez imádság nélkül. És a házasságtörésről, az elvá-
lásról, az esküről, ellenség szeretetéről, az alamizsnáról, böjtről, kincsgyűjtésről és a meny-
neői gondtalanságról szóló Igék se érthetők e nélkül az ima nélkül – itt a középpontban.

De ennek a középpontnak is van egy belső magja: a Szentháromság egy Isten! Ahol a ke-
resztyének egyáltalában imádkozni szoktak, Isten a láthatatlan tengelye annak a kerékagnak
– tengelye –, ami körül minden forog.

Feltűnő, hogy a felvett négy rövid versben – amelyben a Megváltó az Atyáról beszél: há-
romszor áll ez a szó: ATYA. Egy szó, amit a Megváltó valóban nem egykönnyen használ.
De ez a szembeötlő hármasság használata ezen a helyen nem véletlen, hanem öntudatos.

Itt adja meg a hangot az Úr – az alap- és kezdőhangot –, ami után mindennek, amit mi az
imádságról mondunk, igazodni kell. Nagyon komolyan int bennünket: az imádságról akartok
beszélni? Nos, jól vigyázzatok! Ne, semmiképpen ne magatokról beszéljétek, hanem az
Atyáról. Az Atya a főszemély – nem te –, mégis olyan hívő, imádkozó is vagy.

Már az, hogy nekünk, embereknek megadatott az imádkozás lehetősége és imádságunk is
van – már ez sem a mi művünk és érdemünk – hanem Istené, Isten a növényektől és állatoktól
való megkülönböztetésül – az imádságot adta. Lebocsátkozott közénk, bizalmába vett bennün-
ket – sőt –, beszédbe elegyedt velünk.

Dr. Böszörményi Ede

(Megjelent *Az igazságot szeretetben* című kötetben, Debrecen 1998)

* Walter Lüthi und Róbert Brunner: *Der Heiland*. „Ein gang durch die Bergpredigt.” (*A Hegyibeszéden át*) című könyvükből. (F. Reinhardt in Basel 6. kiadása.) Svájc legnagyobb hatású
igehirdetőjének legismertebb könyvéből, mely könyv szinte minden svájci asztalán ott van. (Mt
6,5–8)

Prédikációk advent nagyhetére

Lőrincz István
Marosvásárhely

Sorozat Keresztelő János életéről és szolgálatáról

Ímé, én elküldöm követemet

Alapige: Malakiás 3,1

Már rég foglalkoztatott az a gondolat, hogy tartsak egy igehirdetési sorozatot Keresztelő Jánosról, Isten országa e páratlan, értékes munkásáról, akiről Jézus azt mondta, hogy az asszonytól születettek között nem is volt nagyobb nálánál. Most nagyon örülök, hogy erre sor kerülhet. Ezt a szép utat az Ószövetségben kezdjük, mégpedig Malakiás prófétánál, aki a felolvasott Igét leírta: ímé, én elküldöm. Ebben a három szóban benne van advent teljes üzenete. Ez örvendeztető, boldogító hír egy olyan világ számára, amely el van veszve a bűnben és hitetlenségben. Ezt az elküldést Isten már ott a bűn színlényén, a Paradicsomban megígérte. Isten már ott megkereste a színe elől menekülő embert, és megvizsgáltta azzal az ígérettel, hogy Szabadítót fog majd küldeni.

Ő ezt már a világ alapjának felvetése előtt elvégezte. Isten előre tudta, hogy az ember el fog bukni és kárhozatba dönti magát. Malakiás idejében a nép vitatkozni kezd Istennel. Többek között ezt kérdik: hol van az ítélet Istene? De mielőtt a nép még kérdezhetne, Isten már válaszol: ímé, én elküldöm követem. Ez az ígéret az egész Ószövetségen át hangzik, új meg új megfogalmazásban, de a lényeg mindig ugyanaz marad: küldök majd valakit. Malakiás, az Ószövetség utolsó prófétája szintén erről tesz bizonyosságot: ímé, én elküldöm az én követemet. Milyen vigasztaló és bátorító dolog, hogy az Úr válasza már készen van, s ez már a kérdés előtt felhangzik. Még mielőtt a nép megkérdézhetné: ki rendezi el a bűnadósságot, ki ad üdvösséget, az Úr már válaszolt is: ímé, én elküldöm az én követemet.

Talán mindnyájan tudjuk azt, hogy a követ szó a Biblia eredeti nyelvein megegyezik az angyal szóval, az angyal tulajdonképpen követet jelent. Mi tudjuk, hogy Isten, főleg az Ószövetség idején, angyalokat használt fel arra, hogy az emberek felé üzeneteket közvetítsenek, hogy Isten kijelentett dolgait továbbadják. De Isten Igéje embereket is angyalnak nevez, gondoljunk csak A jelenések könyvében a gyülekezeteknek írt levelekre, ahol a gyülekezet angyala a gyülekezet vezetőjét jelentette.

Itt azonban egy különös követről van szó. Egy olyan követről, aki utat készít. Az nem is kérdés, hogy ki lehet ez a követ, akiről itt szó van. Az evangéliumokat olvasva, azonnal látjuk, hogy ez a prófécia Keresztelő Jánosról szól. Ő az a követ, hírnök, aki a nagy Király jövetelét előkészíti. Ezt már János édesapja, Zakariás is megértette, amikor így jövendöl: „Te pedig kis gyermek, a magasságos Isten prófétájának hivatattal; mert az Úr előtt jársz, hogy az ő utait megkészítsed.” (Lk 1,76) Az útkészítés mindig is a követ, a hírnök feladata volt a régi időkben. Egy ilyen követ nemcsak bejelentette a király, a császár érkezését, hanem az ő feladata volt az esetleges akadályok észrevétele, majd azok elhárítása is az ő kötelessége volt. Neki kellett arról gondoskodnia, hogy a király útja teljesen zökkenőmentes legyen. Kínosan kellett vigyázzon arra, hogy nehogy valami megzavarja a magasrendű vendég érkezését, látogatását. Ez persze mind a mai napig így történik, csak mi ezeket nem is igen tudjuk. Ha egy államfő látogatást tesz egy másik

országba, akkor ezt nagyon alaposan előkészítik. A legtöbb esetben manapság ezt már nem is csak egy ember, hanem egy egész küldöttség végzi. Az ókorban már magának a követnek az érkezése is nagy örömnép volt a nép számára. Ő nemcsak előkészítette az ünneplést, hanem az ő megjelenése volt az ünnep első szereplője. Már az első fellépése olyan kellett legyen, hogy azzal a király útját szervezze, egyengesse, igazgassa. Éles szemmel kellett megfigyelnie, hogy mi lehet az, ami az érkező király vagy fejedelem látogatását megzavarná, s ha ilyesmit észrevett, akkor meg kellett hoznia a szükséges döntéseket. Lépéseket kellett tegyen annak érdekében, hogy az esetleges zavaró dolgokat elhárítsa. Ézsaiás próféta ezt a munkát szép képekben mondja el: a pusztában készítétek az Úrnak útját, ösvényt egyengessetek a kietlenben a mi Istenünknek. Minden völgy felemelkedjék, minden hegy és halom alászálljon, és legyen az egyenetlen egyenessé!

Ebben az Igében is láthatjuk, hogy mi volt a követ tulajdonképpeni feladata, munkája. A pusztában egyenes utat kellett készítenie a halmok és hegyek felett. Mennyire komolyan vette Keresztelő János ezt a munkát! Mekkora erővel és odaszánással fogott hozzá ehhez! Az ő igehirdetésében a magasakat, felfuvalkodottakat megalázta, a görbe, egyenetlen utakon járókat megfedette, kiigazította, hogy ezután egyenes úton járhasanak. Azoknak, akik büszkék voltak arra, hogy ők Ábrahám fiai, de nem volt meg náluk az Ábrahám alázatos hite, azt mondta: ne hogy elbizakodjatok és gögősek legyetek. Ne hogy azt képzeljétek már magatokról, hogy nélkületek összedől a világ, mert Isten eme kövekből is támaszthat fiaikat Ábrahámnak. Jöttek a vámszedők és azt kérdezték: Mester, nekünk mit kell cselekednünk? Ne kérjetek többet, mint amennyi jár. Jöttek a katonák is és ők is megkérdezték: mi mit kell tegyünk? Elégedjete meg zsoldotokkal, és senkit se háborgassatok, vagyis ne éljete vissza azzal, hogy nálatok van a fegyver. És lehet, hogy még sokan mások is jöttek és János mindenkinek szépen megmondta, hogy mit kell tegyenek, kinek hogyan kell az életében a magaslatokat lerontani, illetve a görbét egyenessé tenni. Dehát ez volt az egyetlen, amit Jánosnak tennie kellett? Nem, hisz neki be kellett jelentenie a Király jövetelét. El kellett mondania, hogy ki ez a Király és mit fog Ő tenni. És János ezt is megtette. Az ő egész igehirdetése egy mutatóujj volt Jézus, az Isten Bíránya felé. Aki énutánam jön, erősebb nálamnál. Én nem vagyok méltó arra, hogy sarujának szíját megoldjam, én nem vagyok több, mint a völegény barátja. Az én feladatom az, hogy a völegény találkozzon a menyasszonnyal. Ha találkoztak, én elvégeztem a feladatom s visszaléphetek. Íme, én elküldöm követemet, aki megkészíti az utat. Mit prédikált János? Csak törvényt, csak bünbánatot és megtérést? Nem, hanem az evangéliumot is. Ott áll a Bibliában, hogy sok mindenre tanította őket és hirdette nekik az evangéliumot. Az első, amit mondott: térjete meg, mert elközelített hozzátok az Isten országa. De ahova Krisztus megérkezik, ahol az ő országa megvalósul, ott semmi sem marad a régiben. Ott mi leszállunk az önigazságunk magaslatairól, ott ki kell jöjje kétségbeesésem völgyeiből, ott a görbe utak, amiken addig jártunk, megegyenesednek és Isten felé vezető, szép utak lesznek. Mindazt, amit addig szorongattunk a kezünkben, el kell engednünk, de benne mindent megnyerünk, ami eddig hiányzott, és amire szükségünk volt. Ez volt Jánosnak a feladata, akit az Úr Fia előtt útkészítőként elküldött bejelenteni a Király érkezését és minden akadályt elvenni az útjából.

Ma is ez történik a mi életünkben, ha az Ige hirdettetik és az evangélium ereje megragadja az életünket. Az Ige szolgálainak ma sincs más feladatuk, mint tenni azt, amit János is tett. Nekik rá kell mutatniuk Krisztusra: „Íme az Isten Bíránya.” Hallgatóikat hitre és megtérésre kell hívják és ilyenkor mindig döntések kell születessenek. A Krisztusra mutató igehirdetés hallatán az emberek két csoportra oszlanak. Lesznek, akik megtérnek

és engedelmeskednek az evangéliumnak, és lesznek, akik nem hisznek és megkeményítik szívüket az evangéliummal szemben.

Ne maradjunk önigazságunk hegyén vagy kétségbeesésünk völgyében. Ne maradjunk görbe útajainkon, hanem egyenesítsük meg azokat. Íme, én elküldöm követem. Ez az ígélet beteljesedett. De mi most már Krisztus második, dicsőséges eljövételét várjuk. A kérdés az, hogy várjuk-e, készek vagyunk-e erre? Ámen.

Az útkészítő ígérete és születése

Alapige: Lukács 1,13.17

János az imádság meghallgatásának a gyermeke. Ebben hasonlít Izsákhhoz, Sámsonhoz, Sámuelhez. Tudjuk azt, hogy abban az időben a gyermektelenség nagyon szomorú dolog volt. Az ilyenek tulajdonképpen kiestek a nemzeti táblázatból. A gyermektelenség azt jelentette, hogy a gyermektelen házaspárok nem építik Izráel jövőjét, az ő utódaik nem fogják meglátni Dávid nagy Fiát. Nem csoda, hogy a gyermektelen házaspárok szüntelen imádkoztak a gyermekáldásért. Látjuk ezt Ábrahám és Sára, Elkána és Anna, Manóah és felesége házasságában. Természetesen Zakariás és Erzsébet ismerték mindezen ószövetségi házaspárok életét, akik imádkoztak gyermekért és kaptak is utódokat. De az ő életük már vége felé tartott és még mindig nem kaptak gyermeket. Ők már úgy gondolták, hogy erről végleg le kell mondjanak, hisz ezt sohase fogják megkapni. Először kételkedtek, végül már le is mondtak az ima meghallgatásáról. Ez kiténik a Zakariás szavaiból, amit az angyalnak mond. Én öreg vagyok és az én feleségem is igen idős. De azért az óriási dolog, hogy a hitüket nem veszítették el, nem lettek megkeseredett emberek. Hisz Lukács azt mondja róluk, hogy igazak voltak az Úr előtt és az Úr minden parancsolatában feddhetetlenül jártak. Pedig ez nem volt egy könnyű időszak. Nem véletlen, hogy az evangélista kifejezetten megjegyzi, hogy mindez Heródes napjaiban történt. Már amikor Heródes nevét kiejtjük, annyi minden eszünkbe jut. Heródes hírhedt uralkodó volt, akit a Római Birodalom segített a trónra, hogy a megszállott területeket jobban uralma alatt tarthassa. Ő edomita származású volt, vagyis pogány népnek a fia, s most ő került Dávid trónjára. Egy karikatúra-figura, mondanánk mi ma. Izráel nemzeti és vallási élete ezekben az időkben romokban hevert. De azért az a csodálatos, hogy még ebben a sötét időben is voltak olyanok, akik az Úrhoz hűségesek maradtak: Zakariás és Erzsébet, József és Mária, Simeon és Anna. Az élet ment a maga rendjén. Évente mentek az ünnepi karavánok Jeruzsálembé, évente bement a főpap a nagy engesztelés napján, hogy az engesztelést elvégezze. Tudjuk azt, hogy ez a legtöbb ember számára üres formáság volt, de a kegyes, hívő emberek mégsem maradtak távol. Simeon és Anna nem távoznak el a templomból. Zakariás is végzi előírt papi szolgálatát. Miért? Azért, mert tudják, hogy Isten nem távozott el a templomból. S ennek a jele az, hogy az angyal megjelenik Zakariásnak. Heródes erről semmit sem tud. De ha tudott volna, akkor se érdekelt volna ez az egész dolog. Pedig az ő trónja inog. Mert Isten már dolgozik azon, hogy megépítse Dávid leomlott sátorát. A Messiás útkészítője már útban van.

Különös dolog az, hogy a Messiás hírnöke, útkészítője papi családból származott. Mind a ketten Áron házának leszármazottai voltak. Ez azt jelenti, hogy a Lévi törzsből származtak. Ennek nagy jelentősége van. Tudjuk azt, hogy a papok központi helyet foglaltak el a nép életében. Izráel életének középpontjában a templom állt, s a templom működésében a papok játszották a fő szerepet. És a papok egyikének adatik az a kiváltság, hogy az útkészítő édesapja lehessen. Mi azt gondolnánk, hogy pusztán véletlen az, hogy az öreg pap életében eljött ez a nagy pillanat. Tudjuk, hogy a papok be voltak

osztva, egy héten át teljesítettek szolgálatot a templomban, amikor a sor rájuk esett. De a jóillatú áldozat bemutatóját sorshúzás által jelölték ki. S mivel sok pap teljesített szolgálatot, az esély nagyon kicsi volt, hogy valakit kihúzzanak. De a sors épp rá esett, először és utoljára az életében. Egyszer adatott meg, hogy bemelessen a szentélybe, s bevigye a jóillatú áldozatot, s egyben a nép imádságait is. Ez már önmagában óriási esemény volt Zakariás számára, és nem tudta, hogy ott benn további meglepetés várja. Az Úr nemcsak a napját, hanem a helyét is gondosan választotta ki ennek az eseménynek. Mert az se véletlen, hogy Gábrriel angyal nem Zakariás hebroni házában jelenik meg, hanem a jeruzsálemi templomban. Ott Isten különleges módon van jelen. Ebben is minden az eljövendő Messiásra mutat. Épp az áldozat bemutatása közben jelenik meg neki az angyal. E különös küldött Zakariáshoz jön, de tulajdonképpen az egész néphez is. Az angyal azt mondja: ne félj Zakariás, mert imádságod meghallgattatott. Milyen imádság? Hisz Zakariás és Erzsébet már réges-rég nem imádkoztak gyermekért, hisz ők már lemondtak erről. Akkor milyen imádságot hallgatott meg az Úr? Hát azt, amit ilyenkor a szolgálattelvő pap el szokott mondani, ami körülbelül így hangzott: az irgalom Istene jöjjön most el a szentélybe, és fogadja kedvesen népe áldozatát. Gyermekek születnek, de ez a gyermek nem csak Zakariás és Erzsébet gyermeke, ez az egész nép fia, aki az Ó- és Újszövetség határán áll, aki meg fogja nyitni a kaput a Messiás előtt. Aki meg fogja készíteni az Ő útját. Zakariás sokkal többet kap, mint amit valaha is remélt, és ebben vigasztaló és bátorító üzenet van a mi számunkra is. S ez az, hogy Isten előtt nincs lehetetlen, hogy nincs reménytelen eset. Mi sokszor kimondjuk emberekre, helyzetekre, hogy reménytelen, lehetetlen. De Isten ezt sohasem mondja ki. Az Úr azt mondja a megszületendő gyermekről, hogy a Messiás előtt jár az Illés lelkével és erejével. Jánost egyszerre az Ószövetség nagy prófétájával egy sorba emeli, aki Izráel legsötétebb korszakában lépett fel és nyerte el hatalmas küldetését. Gondoljunk csak arra, ami a Kármel-hegyén történt vagy gondoljunk Illés imádságának erejére, amikor azért imádkozott, hogy ne legyen eső három évig s majd újra imádkozott, hogy legyen eső és lett is. Aki nemcsak esőt, hanem tüzet is kért az égből. Nos, Zakariás, ilyen fiad lesz, aki az Illés lelkével és erejével fog munkálkodni. Ő meg fogja készíteni az Úrnak útját, ahogy a hírnök jön, és megkészíti a király útját. Ez lesz a Keresztelő János feladata. Neki prédikálnia kell a törvényt, az ítéletet, így készíti az evangélium útját. Térjete meg, mert elközelített az Isten országa. Micsoda ígélet ez! És ez érvényes a mi időnkre is. Mert emberek ma is megtérnek Istenhez és engedelmeskednek neki. Mi vajon megtettük-e már ezt? Elfogadtuk-e az ítéletet, hogy így a kegyelem is a miénk lehessen?

Boldog ember az, aki az Urat várja. Boldog ember az, aki imádkozva várja a Gyermekeket, mert Ő ajándék, de erre is igaz, amit a káténk tanít: az Isten csak azoknak adja, akik azt szívbeli fohászkodással szüntelenül kérik. Kérjük, hogy ebben az adventben adassék Ő nekünk is! Ámen.

Nem maga a világosság, csak szövetség

Alapige: János 1,8; 5,35

János evangéliumának bevezetőjéből, teológiai nyelven prologusából olvastam fel az első Igét. Ez János evangélista karácsonyi üzenete. Hisz János evangélista egészen másképp közelíti meg a karácsonyt, mint a többi evangélista. Ő, hogy úgy mondjam, háttérinformációt szolgáltat. Elmondja azt, hogy ki volt az a Gyermeke, akit jászolba fektettek, és hogy honnan is jött Ő. Ő az Ige, világosságból való világosság. De ezt a világosságot is megelőzte valaki. Erről azt mondja János evangélista, hogy nem Keresztelő János volt

a világosság, és itt a „nem” szócskán van a hangsúly. Miért kell ezt annyira kihangsúlyozni? Némely írásmagyarázó azt mondja, hogy ez azért van, hogy az emberek ne hogy Jánost emeljék valamilyen piederstálra, isteni magasságba, ne hogy őt kezdjék az emberek imádni. S tudjuk azt, hogy ez valóban meg is történt, sok ember meg volt győződve arról, hogy Keresztelő János a megígért Messiás. Az evangélista óvatosságra int és azt mondja: nem ő volt a világosság. János csak bizonyosságot tett a világosságról. Nem több az ő munkája ennél, s ő ezt sokszor meg is mondta: nem én vagyok a Messiás, hanem Jézus Krisztus a világosság, amely fénylik e világ sötétségében. Arról is bizonyosságot tett, hogy aki utána jön, az erősebb nála, s hogy ő olyan kicsi és méltatlan, sarujának szíját se oldhatja meg. S egyszer csak megjelenik Jézus, miközben még János teljes erővel prédikál a Jordán partján és azonnal rámutat: „Ímé, az Isten Báránya, aki elveszi a világ bűneit!” János a maga feladatát a vőlegény barátjának szerepéhez hasonlítja, akinek csak annyi a munkája, hogy a menyasszonyt a vőlegényhez vezesse. Amikor ők már találkoztak, akkor János küldetése lejárt és vissza is vonulhat. Neki növekednie kell, nekem pedig alább szállanom, ez volt a hitvallása. Ő nem magához hívta, hanem Krisztushoz küldte az embereket. Nem ő volt a világosság, csak jött, hogy bizonyosságot tegyen a világosságról. Amikor az Igazság Napja felragyogott, akkor János csillaga elhalványult. S János ezen nem szomorkodott, sőt örült annak, hiszen ő csak ezért jött, hogy embereket Krisztushoz vezessen. Aztán jön a még nehezebb, Jánost börtönbe vetik, s ott elkezd kételkedni. A tanítványait Jézushoz küldi a kérdésével: „Te vagy-e a Krisztus, vagy mást várunk?” S aztán jön a szomorú vég, amikor egy könnyelmű nő anyja tanácsára az ő fejét kéri egy tálban. Így ér véget János útja.

De ez egy óriási lecke mindnyájunk számára. Nehogy túl sokat gondoljunk emberekről, ne hogy imádni kezdjük őket. Legyenek azok nagy igehirdetők, híres lelkipásztorok, ők csak szolgák, akiknek egy feladatuk van: embereket Krisztushoz vezetni. Nem ő volt tehát a világosság, azt most már tudjuk. Jakab Illésről azt mondja: hozzánk hasonló ember volt. S ezt el lehet mondani Keresztelő Jánosról is: ember volt. De azért nagyon vigyázzunk, ne csak arra, hogy őt ne hogy túlbecsüljük, hisz arra is vigyáznunk kell, ne hogy alábecsüljük őt. Jézus Krisztus a legnagyobb tisztelettel és elismeréssel beszélt az Ő előfutáráról. Azt mondja róla, hogy az asszonytól születettek között senki se volt nagyobb Keresztelő Jánosnál. Itt is a második Igében, amit felolvastam, azt hallottuk, hogy ő égő és fénylő szövetnek volt. Érdekes azt megvizsgálni, hogy milyen összefüggésben mondja ezt az Úr Jézus? Ő épp vitába keveredik a zsidókkal, akik Őt félreismerik, nem ismerik fel, hogy Őt az Atya küldte. Akkor Jézus azt kérdezi a zsidóktól: miért nem hittetek Keresztelő Jánosnak? Hisz annyira el voltatok kezdetben ragadotva tőle! És ekkor mondja: ő egy szövetnek, lámpás volt, égett az Isten és felebarát iránti szeretettől. De mivel égő lámpás volt, egyszersmind világított is, világosságot árasztott maga körül. Ő bizonyosságot tett Krisztusról, hogy Ő a világ világossága. Ez volt az Ő nagy küldetése.

Micsoda nagyszerű feladata volt ennek a Jánosnak! Hogy mint lámpás világítson az ő népe között. Szükség is volt erre, hisz nagy sötétség uralkodott ebben az időben Izraelben. Hozta az ismeret fényét, hisz olyan nagy volt a tudatlanság a nép között, hozta az élő hit, a hitben való élet világosságát, mert a nép hite ebben az időben csupa üres formáság volt. Ebben a szörnyű sötétségben egyszer csak elkezd János lámpása világítani. De a világosság nem tőle volt. A lámpást meg kellett valaki gyújtja, s az Úr épp ezt tette Jánossal: „meggyújtotta” őt, felhasználta arra, hogy Krisztus világosságát terjessze és áraszsa a nép között. Isten János nélkül is el tudta volna végezni munkáját, mégis tetszett neki, hogy felhasználja őt, hogy Fiának útkészítője legyen.

Hogy van ez a mi életünkben? Megláttuk-e már életünk sötétségében ezt a csodálatos világosságot? S ha igen, akkor terjesztjük-e, árasztjuk-e ezt környezetünkben? János fénylő és égő lámpás, szövétnek volt. De mi van veled és velem? Mi égő és fénylő lámpások vagyunk-e?

Mert mi olyan emberek lehetünk, akiknek felragyogott már a világosság és Jézus azt a feladatot adta nekünk, hogy fényljék a mi világosságunk az emberek előtt, hogy az emberek is dicsőítsék a mi mennyei Atyánkat. Így egyre többen juthatnak el a világ világosságához, Jézus Krisztushoz, hogy sokan dicsőítsék életükkel és szavaikkal a mi mennyei Atyánkat. Ámen.

János hirdeti az evangéliumot

Alapige: Lukács 3,18

Itt Keresztelő Jánosról hallottunk, hogy még sok másra is intette őket és hirdette az evangéliumot. Ez egy olyan mondat, amivel Lukács Keresztelő János egész munkáját összefoglalja. Ő intette őket, ez nagyon világos. Sokszor nagyon keményen, hisz az írástudóknak, farizeusoknak ilyeneket mondott: mérges kígyóknak fajzatjai, kicsoda intett meg titeket, hogy az eljövendő haragtól megmeneküljete? Ne gondoljátok, hogy pusztán azért fogjátok örökölni az Isten országát, mert Ábrahám fiai vagytok. Isten a kövekből is támaszthat fiakat Ábrahámnak. A tömegnek azt mondta: osszátok meg javaitokat a szegényekkel. A vámszedőknek azt mondta, hogy semmivel többet ne követeljenek az emberektől, mint ami a törvényben meg van szabva. A katonáknak azt mondta: senkit se bántsanak, ne zsaroljanak, és elégedjenek meg a zsoldjukkal. Ez mind-mind intés arra nézve, hogy hogyan kell keresztyénekként élni ebben a világban. De nem csak ennyit mondott el János, még sok minden másra is intette őket, hisz még más embercsoportok is voltak ott, akik mind megkérdezték, hogy mi meg mit cselekedjünk, és János mindenkinek megmondta a feladatát, mégpedig intő, figyelmeztető módon. Ez nagyon fontos. Manapság az a szellemiség uralkodott el, hogy mindenki éljen úgy, ahogy jónak látja, még a gyermekeket se szabad meginteni. A Szentírás erről másképpen vélekedik. Mert a Biblia mindig korrigálja, kiigazítja a mi életünket. Azt mondja el, hogy vannak dolgok, amelyek nincsenek jól az életünkben s ezeknek meg kell változni. Így prédikált Keresztelő János, de Jézus és az apostolok is. Az intés lényege: ne maradj a bűnben, szakíts azzal, hagyd el azt!

A lényeges kérdés persze az, hogy hogyan végezzük az intést. S itt jó most Keresztelő János igehirdetését megfigyelni, hisz azt olvassuk, hogy intette őket s hirdette nekik az evangéliumot. Nem a törvényt tehát? Pedig azt vártuk volna egy ilyen kemény embertől! Keresztelő Jánost csak úgy tudjuk elképzelni, hogy kemény szavakkal, rezzenéstelen arccal hirdeti a bűnbánatot, a bűnök elhagyását. Úgy képzeljük, hogy Keresztelő János, az útkészítő hirdeti a törvényt, az ítéletet, hogy majd Jézus következzen és hirdesse a kegyelmet és az evangéliumot. Azt gondolnánk, hogy először erőteljesen kell hirdetni a törvényt, hogy aztán jöhessen nyomában az evangélium. Ilyenkor mindig János szavaira gondolunk: a fejsze már a fák gyökerére vettetett, minden fa, amely jó gyümölcsöt nem terem, kivágattatik és tűzre vettetik. Vagy ott a másik kép, hogy a szórólapat már a kézben van, hogy elválassa a tiszta búzát a pelyvától, hogy az előbbi csűrbe takaríttassék, az utóbbi pedig megégettesék olthatatlan tűzzel. De itt nem az áll, hanem az, hogy hirdette az evangéliumot. Tehát nem csak ítéletet, büntetést, kárhozatot hirdetett. Hisz már a neve is sokatmondó, a János név azt jelenti: Isten kegyelmes. Neki nem csak a neve jelent kegyelmet, hisz ő maga hirdeti is azt. Mert már az is, hogy Isten az Ő népének

törvényt adott, kegyelem. Hiszen a Tízparancsolat így kezdődik: „Én vagyok az Úr, a te Istened, aki kihoztalak téged Egyiptom földéből, a szolgálat házából.”

Ilyen összefüggésben a fejsze és a szórólapát is a kegyelem eszközei. Hisz itt nem a fejszéről van szó, hanem a fáról, és pedig, hogy az gyümölcsöt teremjen. És nem a szórólapát a fontos, hanem az, hogy legyen tiszta búza, amit betakaríthatnak a csűrbe. Az ítéletet azért hirdetteti az Úr, hogy kegyelmet gyakorolhasson. A törvény az evangélium szolgálatában áll. És még valami. János nem az ítélettel kezdte, hanem a kegyelemmel, azzal, hogy Isten országa elközelített, hogy minden test meglátja az Úr szabadítását. Ez az ő üzenetének a magja. Annak ellenére, hogy ezt kemény hangon mondja el, a János igehirdetése kegyelem-hirdetés, evangélium-hirdetés. Itt a görög szövegben ez áll: evangelizálta a népet. És ez ma is így van. A jó hír hirdettetik: az Úr ma is meg akarja tartani, üdvözíteni akarja a bűnösöket. Ne kárhozz el, mert van kegyelem! És a kegyelemből senki sincs kizárva. Az intés az, hogy a kegyelemnek megvannak a következményei az ember életében. Azt nem lehet közömbösen hallgatni. Aki hallgatja az evangéliumot, az nem maradhat ugyanaz az ember. Az evangélium jó esetben változásokat hoz az ember életében. Nem maradhat minden a régiben. S az új életünknek az útját pedig épp az Isten törvénye mutatja meg, például a Tízparancsolat. A káté írói zseniálisan éreztek rá erre, amikor a törvényről először úgy beszélnek, mint nyomorúságunk tükre, de a megváltás után már a hálaadásunk vezérfonalává, szabályává válik. Igen, az evangéliumnak, ha komolyan vesszük, hatása lesz, és ez épp az, hogy komolyan vesszük és cselekedjük a törvényt. A törvénnyel nem lehet embereket megváltoztatni. Én ezt tizenkét éven át nagyon jól láttam és tapasztaltam a börtönszolgálatom idején. Ott a törvény szigorának hatalmas apparátusa van: rácsok, bilincsek, gumibot, drákói fegyelem s mégsem érnek el gyakorlatilag szinte semmit.

De az evangélium, hogy Isten kegyelmet és bocsánatot ad, elvégzi a munkáját, az összetöri a szívet. Amikor pünkösd napján az Ige megérintette a szíveket, az emberek azt kérdezték: „Mit cselekedjünk atyámfiai, férfiak?” Mert már vágy született a szívükben, hogy az evangélium szerint éljenek. S az evangélium nemcsak vágyat kelt a szívben az Isten szerinti életre, hanem erő is, ami segít, hogy Isten szerint éljünk. Az evangéliumból lehet élni s az evangéliummal meg lehet halni. Az evangélium mindenre elégséges, mert a kegyelem mindig elég nekünk. Ezért intette János az embereket ott a Jordán partján az evangéliummal. Így legyen ez ma is! Ámen.

János vonakodása

Alapige: Máté 3,13–14

Jézus egyszer csak feltűnik a Jordán felé hömpölygő tömegben, jön, hogy megkeresztelkedjen. Jézus kívánja a keresztséget és erről nyilvánosan bizonyosságot akar tenni. Ő nem titkolja el a vágyát, ahogy azt később Nikodémus tette, aki éjjel jött Jézushoz. Nem, Ő fényes nappal jön. Mit is akar Ő tulajdonképpen tenni? Mi történik ott a Jordán partján? Nos, János végzi az útkészítés áldott munkáját. Ha a Messiás megérkezik, legyen egy olyan nép, amely fel van készülve a nagy Király fogadására. De a nép bűnös, ezért meg kell tisztulnia. János ezt a munkát végzi most el. Nem csak pogányokat keresztel, hisz ez szokásos volt Izráelben. Azok a pogányok, akik zsidóvá lettek, meg kellett keresztelkedjenek. Ez volt az úgynevezett prozelita-keresztség. A pogányok jelképesen lemosták magukról a pogányságot, s ezzel elismerték, hogy addig tisztátalanok voltak. De a zsidók eddig úgy érezték, hogy nekik nincs szükségük a keresztségre, hisz ők ismerik az igaz Istent.

De most megértették, hogy nekik is meg kell keresztelkedniük. És most ott áll a tömegben Jézus, akiről János azt mondta, hogy Ő erősebb nálánál és ő nem méltó még arra sem, hogy sarujának szíját megoldja, aki tűzzel és Szentlélekkel fog keresztelni, aki jön, hogy a gyümölcsöt nem hozó fákat kivágja s a szérűjét a szórólappal megtisztítsa. De most nem ezt teszi, nem az ítéletet hajtja végre, hanem odaáll a bűnösök közé. Ő is meg akar keresztelkedni. Nem mondja ezt ki szavakkal, de nyilván jelzi, hogy Ő a bűnösök közösségéhez akar tartozni. Ő is meg akar tisztulni a Jordán vizében.

Íme, itt vagyok, hogy cselekedjem akarodat. Olyan mélyen hajlik meg a Jordán vizében, ahogy még azt soha bűnös ember nem tette. De amikor Jánoshoz ér, János nem akarja Őt megkeresztelni. Ez aztán hallatlan dolog! Megtagadni valakitől a keresztséget. Ez ma is nagyon ritkán történik meg, s csak a presbitérium döntése alapján teheti meg a lelkész, ha a szülők életükkel és szavaikkal is azt bizonyítják, hogy nem akarják gyermeküket a keresztyén hitben nevelni. De most itt János megtagadja a keresztséget. Teljes erejével és meggyőződéssel ellene szegül ennek a kérésnek. Miért történik ez? Hát azért, mert János ismeri az ő szerepét. Ő megmondta világosan: nem én vagyok a Krisztus. Én sokkal kisebb vagyok, neki kell növekednie, nekem pedig alább kell szállanom. Ezért mondja: nékem kell Általad megkeresztelkednem és Te jössz énhozzám? Más szavakkal ez azt jelenti: én csak azért keresztelek itt, mert nincs más alkalmasabb eszköz. De ha Te most itt vagy, akkor Te kellene ezt a munkát tőlem átvegyed. Te kellene az én helyemben légy és én a Te helyedben, a bűnösök helyén, a bűnösök között kellene lennem. Mert János érzi, hogy bár ő prédikál és keresztel, de nem jobb azoknál, akik hozzá jönnek. Ő nem felettük áll, hanem közöttük van. Őt is megrontotta, beszennyezte a bűn. Neki is szüksége van a megtisztulásra és ki tudná ezt jobban megtenni vele, mint épp az, aki most vele szemben áll? Ezért mondja: Uram, ez nem lehetséges. A többi ember, mielőtt megkeresztelném, megvallja a bűnét, el kell ismerje, hogy megtérésre és bűnbocsánatra van szüksége. De milyen bünt kellene megvallanod Neked, milyen bűnre kellene bocsánatot nyerned? Ezért a János válasza teljességgel érthető, természetes. Nem, Uram, ez nem lehetséges! Én Téged nem foglak megkeresztelni. Te jössz hozzám? Ez túl nagy tisztesség az én számomra. Mintha hallanánk a harminc évvel korábban elhangzott szavakat, amikor Mária belépett János szülei hebroni házába. Mit mondott akkor Erzsébet? Honnét van az nékem, hogy az én Uramnak anyja jön énhozzám?

Lássuk ezt nagy tiszteességgel, hogy Jézus hozzánk jön, hogy meg vagyunk keresztelve. Ez óriási kiváltság, hogy Ő tanítványává fogad minket. Te jössz hozzám? Igen, Ő jött. Nem azért jött, hogy a fejszét a fák gyökerére vesse és kivágja, nem azért, hogy a pelyvát megégesse olthatatlan tűzzel. Nem, Ő meg akar keresztelkedni. A bűnös emberekkel együtt be akar menni a Jordán vizébe. Magára akarja venni az Isten bűn ellen való rettenetes haragját, és el akarja hordozni azt. Neki nincs szüksége bocsánatra, hisz nincs bűne. De van nekünk! Engedj most, János, ne tagadd meg tőlem a keresztséget, mert így illik nekünk minden igazságot betölteni. S az Atya a mennyből mindezt megerősíti. A sokaság ott a Jordán partján hallhatja: „Íme, az én szerelmes Fiam, akiben én gyönyörködöm.” Most odaadom nektek, hogy Ő legyen a bűnért való áldozat. Az Ő áldozata tisztává és szentté tehet titeket. Hiszitek-e ezt? Miért nem akarjátok ezt elhinni? Az Atya itt nem tesz mást, mint hogy bemutatja nekünk Fiát, elmondja, hogy gyönyörködik benne.

Ma is ezt teszi, ugyancsak Lelke által, aki szívünkben hitet munkál, s így elfogadjuk és befogadjuk Jézust, mint akit az Atya küldött értünk. Az Atya ezt majd később újra megerősítette, ott a megdicsőülés hegyén, amikor hasonlóan szólt: „Ez az én szerelmes Fiam, akiben én gyönyörködöm, Őt hallgassátok!” Ez most legyen elég nekünk. Most az

Igében az a boldogító üzenet hangzott felénk, hogy a menny ajtaja nyitva áll, be lehet menni a kegyelem királyi székéhez, hogy alkalmas időben segítséget kapjunk. Jézus megkeresztelkedett, vagyis odaállt az én helyemre. Én meg vagyok váltva, üdvösségem van, ujjonghat a szívem. A büszke farizeusok, a felvilágosult sadduceusok, az önigazult Ábrahám-fiak ezt nem értik, erre nincs is szükségük. De a bűnösök értik és örvendeznek ezen. Ők értik, hogy milyen nagy ajándékot kaptak a keresztségben: Krisztus igazságát, bűneik bocsánatát és egy új életet. Mi boldogok lehetünk, hogy meg vagyunk keresztelve az Atyának nevében, aki a mennyből bizonyosságot tett, a Fiú nevében, aki a Jordán partján beállt a bűnösök közé, hogy a bűneink büntetését magára vegye, a Szentlélek nevében, akik galamb formájában leszállt a Jézus fejére. Áldott legyen ezért a Szentháromság Isten, aki így végezte el a mi üdvösségünket, aki így mosott meg minket minden bűneinktől és aki így tesz alkalmassá és késszé, hogy egész életünket neki szentelve, az Ő dicsőségére éljünk. Ámen.

János kételkedése

Alapige: Máté 11,3

Amikor ezt az Igét halljuk, mindig beleremeg a szívünk: hogy mondhatott Keresztelő János ilyet? Hisz ő bizonyosságot tett Krisztusról, Rá mutatott: „Ímé, az Isten Báránya, aki elveszi a világ bűneit.” S a Jordán partján ő is boldogan hallgatta az Atya szavát: „Ez az én szerelmes Fiam, akiben én gyönyörködöm.” Milyen alázatosan, de ugyanakkor határozottan mondta: én a vőlegény barátja vagyok, neki növekednie kell, nekem pedig alább szállanom. De most, miután börtönbe került, rátör a kételkedés és felteszi a kérdést: te vagy-e az eljövendő, avagy mást várjunk? Lehetséges ez? Vannak olyan írásmagyarázók, akik azt mondják, hogy ez nem lehet igaz, hisz János nem kételkedhetett. Csak azért küldte tanítványait Jézushoz, hogy a tanítványok győződjenek meg, de ő nem kételkedett. De ha ez így lett volna, akkor miért küldte volna vissza Jézus a tanítványokat és miért mondta volna: „Mondjátok meg Jánosnak: boldog, aki énbennem meg nem botránkozik!” És, miért ne kételkedhetett volna János? Az Isten országának legnagyobbjai is ismerték a kételkedést. Aki még nem kételkedett, az talán nem is hitt soha igazán. Hány példát mondhatunk a Szentírásból olyan emberekről, akik egy adott ponton elveszítették az egyensúlyukat, elcsüggedtek, kételkedni kezdtek. Gondoljunk például Sámsonra, aki miután leverte a filiszteusokat, felteszi a kérdést: szomjan kell meghalnom és a körülmételetlenek kezébe esnem? Vagy Dávidra, aki egy adott ponton ilyeneket mond: még e napokban a Saul kezébe fogok kerülni. Vagy a klasszikus példa, Illés a Kármelhegyi nagy esemény után, amikor azt mondja: elég, vedd el lelkemet, mert nem vagyok jobb az én atyáimnál. Vagy gondolhatunk Jeremiásra, aki megfogadja, hogy nem szól többet az Úrnak nevében, mert csak csúfolkodnak vele. Isten minden gyermeke ismeri azt, amit Pál mond: kívül harcok, benn félelem. A Szentírás nem úgy mutatja be Isten gyermekeit, mint akik mozdíthatatlan kősziklák, akik hősiezen kiállnak minden ostromot, főleg nem akkor, amikor az Úr valamit másképp tesz, mint ahogy ők azt elképzelték, vagy várták volna. Mert az a János problémája, hogy ha Ő a világ világossága, miért ülök itt a sötétben? Ha Ő azért jött, hogy a foglyokat kiszabadítsa, miért ülök én itt egy börtöncellában? Ha Krisztus a Messiás, miért nem semmisíti meg Heródest és a hozzá hasonlókat? Ő csak azért jött, hogy a bűnösökkel és vámszedőkkel együtt egyék és igyék? És miért nem látogat meg engem a börtönben? Ha őszinték vagyunk, belátjuk, hogy János szívében érthetőek ezek a kérdések és helyében mi is feltettük volna ezeket a kérdéseket.

Ne ítéljük el Jánost, mondván, hogy ilyet azért mégsem lett volna szabad tennie. Hogy kételkedhetett Jézusban, miután olyan örömmel tett róla bizonyosságot? De képzeljük csak bele magunkat a helyzetébe. Mindent elveszített, minden olyan másképp történt, mint ahogy ő gondolta és szerette volna. Hisz úgy képzelte, hogy erőről-erőre jut és mindig csak előre halad az úton, előre a dicsőség útján. De az út lefelé vezetett a börtönbe. Lehet, hogy mi még nem voltunk börtönben, talán még látogatni sem, de mélységben már igen, valós és súlyos próbákban, kísértésekben, amikor ott volt bennünk is: miért? Igen, mi olyan könnyen megbotránkozunk akkor, ha Isten nehéz úton vezet minket. Csalódni lehet még Krisztusban is, akit pedig az Atya a mi megváltásunkra küldött el. Miért kell mindig harc legyen, miért kell mindig nehéz keresztet hordozni? S ha szét-nézünk ebben a világban, akkor még jobban megbotránkozunk: hogy engedheti meg Isten mindezt a gonoszságot és istentelenséget? Miért van a gonoszoknak jó szerencséje, miért nem írta ki Isten őket a földről? Hol van az ítélet, hol van az igazságos büntetés? Ilyen és talán ennél még nehezebb kérdéseken gyötrődik János a börtöncellában. De az a jó, hogy ezekkel a kérdésekkel ahhoz megy, aki megadhatja ezekre a kérdésekre a helyes választ. Te vagy az eljövendő, vagy mást várjunk? Ezzel a kérdéssel küldi János tanítványait Jézushoz. Milyen emberi módon viselkedik az Isten országának ez az óriása! Nem egy zárt borítékban küldi el kérdéseit Jézushoz. Nem, személyesen, szóban kell ezt átadni. Mít jelentsen ez? Azt, hogy a tanítványoknak is tudniuk kell Keresztelő János vívódásairól, kételkedéséről. Ez nem egy olyan dolog, ami őket nem érdekelné. János nagyon őszintén beszélgetett ezekről a kérdésekről tanítványaival. Bizonyára ők is próbáltak választ adni ezekre a kérdésekre, de mivel ezek a válaszok se voltak kielégítőek, azért most azt mondja János: menjetek el és mondjátok el ezeket Jézusnak!

Milyen nagy vigasztalás van ebben a mi számunkra is! Milyen nagy dolog, amikor az ember meg tud alázkodni, kicsivé tud lenni. Milyen nagy vigasztalás volt az akkor János tanítványainak és most nekünk is, akik olyan kicsinek érezzük magunkat e nagy személyiség mellett. Mert mi, kicsik azt gondoljuk, hogy a nagyok mindig erősek, nekik nincsenek harcaik, vívódásaik. Hogy az ő életük csupa magasság, öröm, örvendezés, hallelujázás. És jó látni, hogy a nagyok is kételkedhetnek, a nagyoknak is valós kísértéseik, próbáik vannak. Hogy még a nagyok hite is csak olyan, mint a pislogó gyertyabél és a megtört nádszál.

Az is jó, ha már vannak kérdéseink. Sok embernek nincs kérdése, legfeljebb csak annyi, hogy mit együnk, mit igyunk és mivel ruházkodjunk? Sok ember úgy éli le az életét, hogy soha nem teszi fel azt a kérdést, hogyan igazulok meg Isten előtt, hogy mi lesz velem, ha meghalok, hogy kicsoda számomra Jézus Krisztus? Nagy baj az, ha nincsenek kérdéseink! Annál sokkal jobb, amikor kételkedő kérdéseink vannak. El tudjuk képzelni, hogy János lélegzetvisszafojtva várta a tanítványait Jézus válaszával. És hála Istennek, még mielőtt meg kellett volna hálnia a börtönben, meghallhatta a választ. Hogy eljött az, aki a vakok szemét megnyitja, aki a sántákat járnai tanítja, aki a poklosokat megtisztítja, a süketeket hallóvá teszi, a halottakat feltámasztja és a szegényeknek evangéliumot, örömmüzenetet hirdet. S János ebben megnyugszik. Nem kell már kételkednie, nem kell mást várnia. Nekünk sem, Ő elég nekünk is. Ő a mi lelki szemünket is megnyitja, kétfelé sántikáló életünket meggyógyítja, bűneink poklosságából, tisztátalanságából kimos, lesz fülünk, értelmünk Isten dolgainak megértésére, új életre támadunk itt, és örök életre majd odaát. Ott már nem kell kételkedni, hinni se kell, mert megérkezünk a boldog színről-színre látás világába. Meglátjuk Jézust is, Jánost is, és mindazokat is, akik Jézusban hittek. Ó, de boldog pillanat lesz az! Ámen.

Megéri erőszakosnak lenni?

Alapige: Máté 11,12

Naponta hallunk szörnyűségesnél szörnyűségesebb híreket: fegyveres rablás, itt is ki-fosztottak egy üzletet, ott is kiraboltak egy bankot vagy pénzszállító autót. Elég meg-nézni naponként a híradót, vagy belelapozni az újságokba, szinte nincs olyan nap, hogy ne értesülnénk erőszakos eseményekről, cselekményekről. Az erőszak sajnos mindenna-possá vált társadalmunkban. De már mi magunk is válhattunk erőszak áldozataivá: eny-hébb esetben kikapták a táskát a kezünkől, letépték rólunk a nyakláncot, vagy többün-ket le is ütöttek már. Mi lesz, ha így halad ez tovább? – tesszük fel riadtan a kérdést.

Még riasztóbb azonban az, hogy a legtöbb esetben az ilyen erőszakos cselekedetek elkövetőit el se kapják, vagy sokszor, ha el is fogják őket, néhány órai kihallgatás után szabadon bocsátják őket. A börtönök már úgy tele vannak, hogy a kisebb bűncselekmé-nyek elkövetőit már be sem zárják. Eszerint megéri erőszakosnak lenni? Nos, Jézusnak egy olyan különös szavát olvastam fel, amely szerint megéri erőszakosnak lenni. A Ke-resztelő János idejéértől fogva mind mostanáig erőszakoskodnak a mennyek országáért és az erőszakoskodók ragadják azt el.

Igen, manapság szoktuk mondogatni, hogy az erőszakosoké a világ. De most itt en-nél még nagyobb hallunk, hogy az erőszakosoké az Isten országa. Mit akar Jézus ezzel mondani? Nos, előljáróban csak annyit, hogy ez az Ige az egész Biblia egyik legnehe-zebben érthető Igéje, és épp ezért az egyik legvitatottabb Igéje a Szentírásnak. Ha bele-tekintünk ennek az Igének a magyarázataiba, nagyon ellentétes véleményekkel találko-zunk. Mégis azt mondhatjuk, hogy ez az Ige nem is olyan nehéz, amilyennek tűnik első olvasásra. Itt nagyon fontos figyelni arra az összefüggésre, amiben ezt Jézus elmondja, és hogy mit is akar ezzel kifejezni. Az Úr Jézus itt azt próbálja elmondani a tanítványai-nak, hogy ki is volt Keresztelő János. Ennek az apropóját éppen az adta, hogy a János tanítványai épp most mentek el Jézustól, miután elmondták János kételkedő kérdését: te vagy-e a Krisztus, vagy mást várjunk? Jézus ezek után azt mondja a tanítványainak: an-nak ellenére, hogy János ezt a kérdést feltette, ő egy nagyon nagy ember. De János most tévedett, hisz azt gondolta, hogy Isten országa nem fog eljönni. Már pedig az eljön, mégpedig nagy erővel! Ha egészen pontosan fordítjuk ezt az Igét, akkor úgy mondhat-nánk, hogy az Isten országa erővel tör utat magának. És kié lesz az Isten országa? Most jól figyeljünk: az erőszakoskodóké. Itt megoszlik az írásmagyarázók véleménye. Egye-sek ezekben az erőszakoskodókban azokat látják, akik ellene szegülnek az Isten orszá-gának. Gondolhatunk itt Heródesre, aki a gyermek Jézust meg akarta öletni. Vagy Pilá-tusra, aki nem akar tudni az Isten országáról, ami nem e világból való. Vagy a római császárokra is gondolhatunk, akik véresen üldözték a keresztyéneket. De ez nem lehet helyes magyarázat, hisz mindezek az emberek nem érték el a céljukat, bármennyire is próbáltak erővel Isten ellen támadni. Ők vesztesek maradtak. Nem, itt Jézus más erősza-koskodókról beszél. Olyan emberekről, akik előtt, ahogy Kálvin fogalmaz, felragyogott az Isten dicsősége és ők azt mindenáron meg akarják nyerni. Ilyen emberekről van itt szó, akik nemcsak ott állnak türelmesen az Isten országának a kapuja előtt, kopogtatnak azon, várnak arra, hogy megnyíljon az ajtó, hanem valósággal ostrom alá veszik azt, hogy oda minél hamarabb bejuthassanak. Ezek ilyen emberek, akik semmitől se riadnak vissza, mindent elkövetnek azért, hogy Isten országa az ő tulajdonuk is legyen.

Igen, de hogyan értsük ezt? Mert ez a fajta erőszakos magatartás nem egyeztethető össze azzal, amit a Biblia más helyeken mond. Hisz már az Ószövetség azt mondja Za-kariás próféta által: nem erővel, nem hatalommal, hanem az én Lelkemmel. Vagy Jézus

azt mondja: ha olyanok nem lesztek, mint a kisgyermek, nem mehettek be az Isten országába. Vagy: ha az Isten országába erővel kell betörni, akkor mi van az isteni kiválasztással? Nem Isten dönti el azt, hogy ki megy be az Isten országába, és ki marad azon kívül? Igen, érezzük, hogy itt látszólag nagyon ellentmondásos dolgok vannak. De itt is úgy van, mint ahogy a Szentírás sok más igazságával, hogy két dolog is igaz egyszerre, ami számunkra úgy tűnik, hogy kizárják egymást. Mert teljesen igaz az, hogy az Isten országába bemenni nem a mi lehetőségünk, az csak Isten ingyen kegyelme által lehetséges. De ez az Isten oldaláról nézve igaz így. Ezt csak Isten tudja, ahogy valaki jól mondta: az üdvözülők névsorát nem mi hordjuk a mellényzsebünkben. De van egy emberi oldal, ami így hangzik: „Térjete meg, mert elközélt az Isten országa!” Igyekeztek bemenni a szoros kapun, és itt a görög szövegben az a szó szerepel, amit mi is használunk: agónia, az életért való végső küzdelem, a legnagyobb küzdelem, ami létezik. Vagy ott van az az Ige is: félelemmel és rettegéssel vigyék véghez a ti üdvösségetek! Mind a kettő igaz. Az Isten országa teljes erővel érkezik, de neked is minden erőd megfeszítve kell az ebbe való bejutásra törekedni. Kik hát az erőszakoskodók? Azok, akik meglátták, hogy milyen nagy kincs az Isten országa és abba minden áron be akarnak jutni.

A kérdés most ebben az adventben így hangzik felénk: megláttuk-e mi már azt, hogy az Atya dicsőséges Fia, a megígért Messiás jött el Jézusban s Ő elhozta közénk az Isten országát? S ha igen, akkor mi most mit teszünk azért, hogy ezt a Jézust befogadjuk, hogy az Isten országának a polgárai legyünk? Teljes erőnkkel, teljes igyekezetünkkel harcolunk-e már az Isten országáért? Mert azt Isten majd tőlünk kéri számon. Az ország kész van, de nekünk be kell menni abba. Azt a lehetőséget, hogy bemehessünk, Jézus szerezte meg az Ő drága vérével. Ezért soha ne gondoljuk azt, hogy mi olyan ügyesek voltunk, mi annyira hittünk, hogy nekünk sikerült ebbe az országba bemenni. A legnagyobb harcot ott a keresztén Ő vívta meg, és mi pedig általa diadalmaskodunk. Az Ő diadala a mi számunkra azt jelenti, hogy mi is harcolunk, megharcoljuk a hitnek szép harcát. Az igehirdetés címe az volt: „Megéri-e erőszakosnak lenni?” Miután megértettük azt, hogy ez mit jelent, csak annyit mondhatunk: igen, megéri. Fel hát a harcra! Mindenáron! Ámen.

Az útkészítő halála

Alapige: Márk 6,27

János ott ül a börtöncellában. Hogy mennyi ideje van már itt, nem tudjuk pontosan. Azt, hogy hogyan telt el az ő fogságának az ideje, szintén nem tudjuk. Lehet, hogy voltak az ő fogságának is könnyebb és nehezebb napjai, időszakai. Lehet, hogy voltak kellemesnek mondható idők, és bizonyára voltak szörnyűségeken nehéz napok is. Börtönben lenni teljesen ártatlanul nem könnyű dolog. Még akkor se könnyű, ha valaki megérdemli a büntetést. Hát még akkor, ha valaki teljességgel ártatlan? És a szabadulásra nem igen van esélye, hisz egy szeszélyes, kiszámíthatatlan uralkodó, Heródes vetette őt börtönbe. Keresztelő János a szavát, hogy nem szabad a fejedelemnek testvére feleségével élni, nem fogja visszavonni. Ezért az se valószínű, hogy Heródes majd valamikor szabadon bocsátja. Arra is gondolni kell, hogy az akkori börtönviszonyok összehasonlíthatatlanok a maiakkal. Amikor Hollandiában először jutottam el egy börtönbe, így szóltam: ez egy ötcsillagos szálloda, csak épp ott kell állandóan ülni benne. Régen általában a kastélyok, várak pincéjében volt a börtön berendezve, ahol sötétség, nedvesség volt, patkányok és bogarak tanyáztak mindenütt. A raboknak a legtöbbször csak kenyéret és vizet adtak, abból is épp csak annyit, hogy ne haljanak éhen.

Egyszer csak megnyílik a börtönajtó. Különös ez, mert ilyen időpontban nem szoktak a rabokkal foglalkozni. János talán nem is sejtette, hogy ki a látogató, aki ilyen késői órában jön. De hamarosan láthatta, hogy a látogató kezében egy nagy pallos van, és amikor ezt megpillantja, abban a pillanatban tudja már, hogy elérkezett halálának órája. Azt nem tudjuk, hogy pár szót szólhatott-e még, kapott-e néhány percet a felkészülésre, de valószínű, hogy a hóhér csak szenvtelenül bejelentette, hogy fejét kell vegye és néhány percen belül már meg is történt a kivégzés. A hóhér elvégezte feladatát s egy táliban vitte a János fejét a lakomára, ahol bizonyára csak szórakoztak rajta.

Nos, testvéreim, ha Keresztelő János életét emberileg nézzük, akkor ez egy tragikusnak mondható élet. Öreg szülők gyermekeként született, az is valószínű, hogy szüleit nagyon korán, még gyermekkorában elveszítette, bár erről sehol sem tudósít a Szentírás. De János evangélista megjegyzi, hogy Keresztelő János ifjúkorát a pusztában töltötte. Más szóval azt mondanánk, hogy Keresztelő Jánosnak nem volt egy normális ifjúkora, nem volt meleg családi fészke, nem voltak játszótársai, nem volt semmilyen szórakozási lehetősége. Nap mint nap a pusztában, vadállatok társaságában élt. Eledele sáska és erdei méz volt. Vagyis soha egy finom étel nem járt a szájában. Aztán jön egy rövid idő, amikor úgymond felfut a karrierje, pályája. Ekkor hatalmas tömegeknek hirdette Isten Igéjét, de az nagyon hamar elmúlik, hisz Heródes börtönbe zárátja. És néhány hónap börtönszervedés után, per nélkül, ártatlanul kivégzik. Harminc, maximum harmincegy éves lehetett ekkor. Emberileg nézve a Keresztelő János élete egy tragikus, teljességgel szerencsétlen élet. Vagy talán mégsem az? Igen, ez attól függ, hogy honnan nézzük a dolgokat. Alulról, emberi szemmel nézve, tényleg így van. De mit mond Jézus Jánosról? Az asszonytól születettek közül nem volt senki se nagyobb Keresztelő Jánosnál. Mégis nagy volt ő, nagyon nagy. Mert Salomé táncolt, de ő már az anyja méhében táncolt, amikor Mária belépett s benne a szent magzat feléje közeledett. S a magzat ekkor táncolt az anyja méhében, s Szentlélekkel teljes volt anyja méhétől fogva. A bölcsője felett édesapja énekre fakadt: és te kis gyermek, a Magasságos prófétájának hivatol. Mert az Úr előtt jársz, hogy az Ő útait megkészítsd.

De Keresztelő János lehetett az, aki harminc év múlva Jézusra mutathatott, és az, akinek adatott az az óriási kiváltság, hogy megkeresztelhette Jézust. Nagy volt Keresztelő János, vagy sem? Ember volt, épp olyan ember, mint mi. Ha azt gondolnánk, hogy mi nem is állhatunk mellé, akkor lássuk meg, hogy ő is csak ember volt, mint mi. Voltak magasságai, amikor ott a Jordán partján hirdette a bűnök bocsánatát és megkeresztelt több tízezer embert. Voltak mélységei, amikor ott van a börtönben, amikor minden olyan másképp történt, mint ahogy elképzelte volna, amikor kételkedni kezd és amikor elküldi tanítványait Jézushoz a kérdéssel: te vagy-e az eljövendő, avagy mást várjunk? És Jézus küldi vissza a tanítványait azzal az üzenettel, hogy: igen, én vagyok. Nem kell mást várni, én vagyok, aki a vakok szemét megnyitom, a süketeket hallókká teszem, a halottakat feltámasztom, de mindenekelőtt az üdvösség evangéliumát hirdetem. És ekkor János megnyugszik és békességet nyer. És ezzel a békességgel lehet élni és lehet meghalni. Hisszük azt, hogy Keresztelő János ezzel a boldog bizonyossággal halhatott meg, hogy neki is üdvössége van és ezzel a hálával a szívében, hogy Isten felhasználta őt is, hogy az Ő Fiának, az Úr Jézus Krisztusnak útkészítője lehetett. János elvégezte a munkát, hűséggel és nagy lelki odaszánással. És elment a minden élők útján.

Kedves testvéreim! Ez a mi sorsunk is ebben a földi életben. Mi is megszülettünk, ígéret alatt születtünk. Megkereszteltettünk, Jézus hozzánk jött Megváltóként, hogy az Ő élete bennünk is láthatóvá lehessen. Ez a legfontosabb! Emberileg szólva nekünk lehet hosszabb és úgymond gazdagabb életünk. Lehet szép családunk, nem kell a pusztában

élnünk. Sok minden megadatik nekünk, ami Jánosnak nem adatott meg, de ez mind csak emberi dolog, mind csak mulandó. Mind csak olyan, ami az Isten előtt nem számít. Amikor el kell mennünk majd ebből a világból, ha nem is úgy megyünk el, mint János, hanem szereteteinktől körülvéve, akkor egyetlen dolog számít majd, egyetlen dolog lesz fontos és szükséges: hogy életünkben megláttuk-e mi is az Úr Jézus Krisztust, mint az Isten Bárányát? Elfogadjuk-e hittel azt, hogy a mi bűneinket is magára vette ott a kereszten és nekünk is bűnbocsánatot és örök életet szerzett? Ha ezt megláttuk, elhittük, akkor mi is nyugodtan várhatjuk a halálunk óráját. Mert Jézus eljön, most már nem kisedeként, hanem ítélő Királyként, Völegényként, hogy magához vegye az Ő elkészített menyasszonyát. Mi erre a napra várunk, így ünnepeljük az adventet és a karácsonyt is. Ámen.

(Az igehirdetés elkészítéséhez W. van Gorsel *De heraut van de Koning* című könyvét használtam fel.)

Az adventnek rendelt ideje van

A Prédikátor szava ma (*Prédikátor könyve szerint*)

Mindennek megszabott ideje van, megvan az ideje mindennek az adventben az ég alatt.
Megvan az ideje a nagy vásárlásoknak, és megvan az ideje a tömegetől való tartózkodásnak.
Megvan az ideje a hétköznapi zajnak, és megvan az ideje az elvonulás csendjének.
Megvan az ideje a titoknak, és megvan az ideje az elrejtett tárgyak leleplezésének.
Megvan az ideje az e-mailek elküldésének, és megvan az ideje a számítógéptől való tartózkodásnak.
Megvan az ideje az ajándékok becsomagolásának, és megvan az ideje a csomagolópapír letépésének.
Megvan az ideje a takarításnak, és megvan az ideje a rend élvezésének.
Megvan az ideje a karácsonyi zenék megkeresésének, és megvan az ideje a kórus fellépésének.
Megvan az ideje az adományok gyűjtésének, és megvan az ideje a segélyek szétosztásának.
Megvan az ideje az édességek megsütésének, és megvan az ideje a sütitik kínálásnak.
Megvan az ideje a képeslapok megírásának, és megvan az ideje az elküldésnek.
Megvan az ideje a karácsonyfa díszítésének, és megvan az ideje a fa kidobásának.
Megvan az ideje a csillagszórók meggyújtásának, és megvan az ideje a gyertyák elfújásának.
Megvan az ideje a finom ételek elkészítésének, és megvan az ideje az ételek elfogyasztásának.
Megvan az ideje a fájdalmas emlékezésnek, és megvan az ideje a jelen örömteli megélésnek.
Megvan az ideje az istentiszteletnek a gyülekezetben, és mindig ideje van Isten magasztalásának!

Bölcsföldi András

Prédikációk advent első vasárnapjára

Fülöp Ernő
Magyarkirályfalva

Az Úr, akit mi várunk

Alapige: Máté 20,28
Bibliaolvasás: Ézsaiás 25,9–26,1–3

Advent van. Eljött és eljön a Megváltó. Eljön, akit mi várunk, aki megtart minket. Sütő András neves erdélyi író a reménység hangján figyelmeztet az *Advent a Hargitán* című drámában, hogy: „nincs üresség, ahol várnak valakire... Advent volt. Mindenki várt valakit, s a betlehemi gyermek megérkezett... Amíg várni tudunk: élünk... Segíteni kell azt, aminek a jövetelét lessük (várjuk).”

Mi is, mint egy világgá szóródott nép fiai, reménységgel várjuk és készülünk a karácsonyi Gyermeke születésének ünnepére. Az Ézsaiás próféta könyvéből vett bibliaolvasás: adventi hitvallás, dicsőítő ének az Isten szabadításáért. A Seregek Urát, az ég és föld Királyát úgy írja le, mint aki a Sionra összegyűjti az ő népét és nagy lelki áldásokat készít számára.

Mint adventben élő gyülekezet, az Emberfiára, az Üdvözítőre várunk és tekintünk, hogy megnyissa szemünket, szeretete és szolgálata általunk is hittel és engedelmességgel folytatódjék. A Jézusra figyelés mérhetetlen erőforrást jelentett egykor a tanítványoknak és jelent ma is mindazon magyar református embereknek, akik a belé helyezett bizalommal végzik munkájukat és a mindennapi élet küzdelmeiben tapasztalják a segítségét.

Alapigénk nagy adventi kérdése az, hogy: miért jött Jézus, mi volt az Ő messiási pályájának célkitűzése? Egy mondatban az, hogy megmutassa a mindenkori követőinek azt, hogy minden élet annyit ér, amennyi szolgálat és áldozat van benne. Az Emberfia azért jött e földre, hogy ő szolgáljon és életét adja váltságul sokakért. Azért jött, hogy tanítson és gyógyítson.

Az evangéliumban előzetesen olvashatjuk Zebedeus fiainak rang- és hatalomvágyát. Személyes ambíciójuk, nagy kívánságuk az volt, hogy Jézus mellett az Ő dicsősége trónján az Úr jobb és bal keze felől ülhessenek. Uralkodni, hatalmasnak lenni, emelkedni, érvényesülni és sikertörténetet élni: ez a modern világ jelszava. Ez áll sokak lelkületében. Ezzel a lelkülettel szemben Jézus felmutatja a szolgálat alázatát, a megpróbáltatásokon és a szenvedéseken való átmenést. Isten uralkodási rendjén belül az elsőbbség a nagyobb szolgálatban és a nagyobb áldozatvállalásban van. A másokért odaadott élet a legelső. Jézus ezt a tanítványi küldetést a lábmosás történetében is példaként állítja a szolgáló életre nézve tanítványai számára (Jn 13).

Nemcsak a tanítványok, de az egész Izráel tévesen ítélte meg Jézus jövetelének célját. Izráel népe azt várta, hogy Jézus belül majd Dávid királyi székébe és a római világbirodalom szorítása alól felszabadítja népét, maga alá fogja vetni a többi népeket és helyreállítja az országot. Nem ez történt! Nem ez volt az ő messiási jövetelének célja, hanem az önfeláldozó szeretet és a szolgálat. Az Emberfiának élete, küldetése az önfeláldozás a megtartott és meggyógyított emberi életek és a halál sötétsége felett.

Közeleg a karácsony, adventi szolgálatra vár református Anyaszentegyházunk, családunk, egész népünk. E nélkül a nemes tanítványi feladat nélkül, odaszánás nélkül semmi se lesz. Nem lesz még ünneplő gyülekezet se. Ha csak mindig panaszkodunk az életünkről, jelen állapotunkról adódóan sötét jövőképet festünk: – sok a temetés, a lélek-

számbeli fogyás, nehéz a gazdasági helyzet, a megélhetés, hogy elmentek gyermekeink és elszívta nyugatabbra fiataljainkat a munkalehetőség (mindez igaz lehet) –, ettől csak „ekkléziógén depressziósok” leszünk. A kiutat, a megoldást a bajokból a szabadító Jézus Krisztusban való szolgálat jelentheti. Ha egyháztörténelmünket hosszszemlézetben figyeljük, elmondhatjuk, hogy egyházunk népe sokszor élt át „keresztthordozó periódusokat”, és mindig a szolgálattevők által hajnalodott és újult meg a közösségi élet. Isten felhasznál minket is a szolgálatra. Olyan megbízásokat ad számunkra, amelyekben nekünk kell eljárunk úgy, ahogy erre Jézus példát adott. Nem azt mondom, hogy a szolgálatnak nincsen terhe (ugyan ki ne érezné ezt?), de reánk szabottak a feladatok, reánk szabott a kereszt súlya is, és hálások kell legyünk, hogy éppen minket küld és tesz alkalmassá a mi megbízó Urunk a munka végzésére. Isten gondviselő szeretete így adhat előrehaladást, így biztosít jövőt az ő népének.

Befejezésül hadd mondjam el a tavalyi adventi élményemet. Az Amerikai Egyesült Államokban, Phoenixben (Arizona állam) az örök nyár hónapjában betekintettem az ottani gyülekezeti életbe és szolgálatot is végeztem a magyar református egyházban. A gazdag és pazar világváros fényvel elárasztott, kivilágított, díszes ragyogásban várta a karácsonyt. Lélekemelő volt ott lenni az amerikai magyar testvérek lelki közösségében, amelyet nyitott szellemi, lelki erő és nagy áldozatkészség jellemez. A gyülekezet tagjai nagy távolságokból érkeztek az istentiszteletre, egymást üdvözölték, megcsókolták. Az istentisztelet után igényelték a „frissítő szolgálatot” kávé, tea, üdítő italok és sütemények fogyasztását, más alkalmakkor a közebedet is. Ezalatt megbeszélték gyülekezeti életük fontosabb kérdéseit, sorsállapotukat, a karácsonyra történő előkészületet, amelyre készüléssel jelentkeztek a gyülekezet tagjai. Vacsorával egybekötött adventi bált rendeztek, ami azt is jelentette, hogy újból megtették azt a jó pár mérföldet, hogy este együtt lehessenek, ahol egy kis kultúr műsorral is szolgáltak. Az új egyházi énekünk sorai jutottak eszembe: „Úr lesz a Jézus mindenütt, Hol csak a napnak fénye süt. Úr lesz a messze tengerig, Hol a hold nem fogy s nem telik.” (389. számú énekünk)

Hazagondoltam az erdélyi karácsonyi előkészületekre, az európai államokba szétszórdott fiataljainkat is hazagyűjtő karácsonyi ünnepnapokra, ahol együtt várjuk a csodálatos Gyermeke áldásdús érkezését, amikor életté válik számunkra is, hogy Jézus jön, akit imádkozó lélekkel várunk és neki és egymásnak szolgálhatunk. Ámen.

Pál Levente András

Kiskend

Ne félj, ...meghallgatásra talált a te könyörgésed

Alapige: Lukács 1,13b–15a

Bibliáolvasás: Lukács 1,8–23

Advent első vasárnapja van, meggyúlt az első adventi gyertya a koszorún, felcsendültek az adventi Igék, megterítettük az úrasztalát, egyszóval minden adva van, hogy elkezdjük a nagy készülődésünket a Megváltó születésére.

Milyen jó, hogy megvannak az ilyen alkalmaink, amikor újra magunkba tudunk szállni, meg tudunk állni, el tudunk csendesedni. Hány meg hány advent után mondjuk: *Drága Advent köszöntünk / Lelkünk téged epedve várt... mert szükségünk van erre.*

Ilyen áldott alkalom volt (régén) Zakariás életében is a szolgálat. Nem arra készült, ami végül történt vele, de elindul, hogy elvégezze az áldozatot. Nem tudja, hogy milyen

nagy örömhírt fog hallani. Bemegy a templomba, hogy imádkozzon, s végül nem tud áldást mondani a népnek, mert csoda történik vele.

Általában minden ünnepünkben ott a csoda. Történik valami rendkívüli, az emberi természet számára felfoghatatlan, s ez máris megköveteli a hitet, valami olyant, amit nem kell magyarázni.

Mai Igénkben Isten szól követén keresztül. A legnagyobb biztatás ebben a bensőséges, harmonikus megszólításban, amely a templom legszentebb részében történik az, hogy *Ne félj!*... Nagyon jól tudja az isteni küldött, hogy miért mondja ezt, jelen esetben Zakariásnak. Volt egy hiedelem a zsidók körében, hogy aki angyalt lát, annak meg kell halnia. Ezt gondolta az Ószövetségben Gedeon is, amikor gabonáját csépelte a csűrben, félve az ellenség rablásától. Mikor megjelenik neki az angyal, azonnal megretten, mert neki a hiedelem szerint meg kell halnia. De ott sem az történik, nem kell meghalnia, hanem meg kell mentenie az eltévelyedett Izráelt. Isten segítségével sikerül is neki.

Jelen esetben Zakariás is fontos megbízatást kap. A biztató *Ne félj!*... után dicséretben részesül: *meghallgatásra talált a te könyörgésed.* Milyen örömteli pillanat ez, függetlenül attól, hogy mi volt a kérés, ami meghallgatásra talált. Egy gonddal kevesebb, egy nehézséggel könnyebb az élet. Hányszor érezzük ezt, akár a templomban, akár otthonainkban, amikor valami nehézségtől megkönnyebbült a lelkünk. Mennyire így van ez Zakariás és családja életében, hiszen az ő és párjának életében a legnagyobb gond a gyermektelenség volt. Talán mindenük megvolt, boldogan éltek egymás mellett, egymásért, és mégis hiányzott valami, a legfontosabb, az utód, a gyermek. Ez a gyermek azonban nemcsak a családnak jelent nagyon sokat. Nemcsak személyes gondjukat fogja megoldani. Nemcsak személyes boldogságuk virágozik ki újra, hanem *sokan örülnek majd születésének.*

Azt is elmondja az isteni követ, hogy János legyen a neve. Máris valami újat sejtet. Megszakad egy hagyomány. Az apa után szintén Zakariás kellene hogy legyen a neve, azonban ő János lesz. Sok „meghagyás” van még az angyal szavaiban, azonban most csak ennyit olvastam fel: *mert nagy lesz ő az Úr előtt.*

Milyen boldog lehetett Zakariás, hiszen gyereke nemcsak az emberek előtt lesz nagy. Milyen jó lenne, ha már Isten gyerekekkel áldott meg bennünket, akkor úgy neveljük, hogy ne csak az emberek előtt legyen nagy. A világ szerinti nagyság lehet, hogy látványos, fényes, de ugyanakkor törekeny és mulandó is. Elég, ha az elkövetkezendő karácsonyi történet „nagyjaira” gondolunk. Hol van már Heródes, mikor János felnövekedik és munkába áll? Sőt, hol vannak mindazok, akik a világ szerint próbálnak nagyok lenni? Bizony, törekeny ez a nagyság, mert bizodalomukat törekeny dolgokba vetik. Lehet, hogy alkalom adtán szembe is szegülnek Isten akaratával, ez pedig végzetes lehet számukra. Életük olyan, mint a polyva, melyet szétszór a szél. Nagynak lenni Isten előtt azt jelenti (ebben az esetben is), hogy Isten akaratára szerint rendezni be életünket. Zakariás és Erzsébet Isten szerint gondolkodtak, mégis, amikor szembe kell nézniük az angyal örömteli üzenetével, megtorpannak: *Miből tudom ezt meg? Erzsébet aztán elrejtőzött öt hónapra...*

Advent a várakozás ideje ma is, de az volt Zakariás és Erzsébet életében is. Kérdése miatt a némaság ideje következett életében. Ez a némasági periódus kellett az ő életükben is, de kell a mindenkori Zakariások és Erzsébetek életében egyaránt. Kellenek az ilyen áldásos elcsendesedések, amikor némaságba burkolózva átadjuk életünket teremtő Urunknak, hadd vezessen, irányítson abba az irányba, melyet visszajövele által már előrevetített. Krisztust váró, de Krisztust visszaváró emberekké kell válnunk! Ezt el kell fogadnunk nemcsak adventben, hanem életünknek minden napján! Jövel, Uram, Jézus! Ámen.

Esketési prédikációvázlat a magyarországi homiletikai irodalomból

Dr. Boross Géza

Lásd, hited tőle mit várhat!*

Adni vagy venni?

20.

Alapige: Az apostolok cselekedetei 20,35

Odakünn az életben az emberek éppen fordítva tudják: Sokkal jobb kapni, mint adni. S valóban, milyen nehéz adni egy forintot, csókot, szerszámot, könyvet, s ugyanakkor milyen őszinte gyermeki öröm – kapni. Kapni egy levelet. Kapni egy csomagot. Kapni egy meghívót. Kapni egy elismerést. Kapni egy nagyobb pénzösszeget. Ó, az életben sokkal jobb kapni, mint adni. Tulajdonképpen ha jól belegondolunk, a legtöbb házasság is ezért kötötték. Előre színezi az ember, mi mindent fogok kapni én ebben a házasságban? Nevet, társat, otthont, megértést, boldogságot, magát a mennyországot. Pedig a házasságban **adni kellene**. Éppen ezeket a javakat a másíknak. Nos, azért, hogy Isten eleve megmentsen benneteket a kiábrándulástól, csalódástól, adja útravalóul a drága Igét: Jobb adni, mint kapni. És pedig azért, mert:

1. Aki adni tud – nincs kiszolgáltatva a másíknak.

Nem koldusként kell élnie a házastársa mellett! Nem kell magát szégyellni, restellini. Mentetgetőzni sem kell, és magyarázkodni. Főleg nem kell pörölni, követelni és vádaskodni: miért vagy ilyen, miért nem vagy más? Olyan vagy, amilyen vagy, én nem tudok mást tenni, csak szeretetet, jó szót, bocsánatot, gondoskodást adni. Adakozó társad vagyok, de nem rabszolgád. Hány házasság változna meg egyik percről a másíkra, ha a férfi vagy az asszony, aki eddig csak néma vád volt (vagy hangos vád), felismerné Igénket: jobb adni, mint kapni!

2. De hát honnan adjon az ember, ha neki sincs? Hogyan lehet mindig csak adakozó életet élni, amikor magunk is olyan szegények vagyunk? Hogyan lehet betölteni ennek az Igének a programját? Nos, itt van a nagy bibliai titok, amit manapság sajnos kevesen ismernek: Mi, keresztyének azért tudunk állandóan adni, mert magunk is szüntelenül **kapunk**. Kapjuk onnan felülről Isten Szentlelkét, Igéjét, imameghallgatásainkat, imádság nélkül történt meglepő csodákat. Isten gondviselő szeretetének száz és ezer jelét. **Kaptuk Jézus Krisztust**. Őt vesszük az úrvacsorába. Hát innen telik. Itt van a mi kincseskamránk. Ezért és így lehetséges néktek is betölteni az Igét. Kapcsolódjatok be hát a gyülekezetbe! A Jézus Krisztus közösségébe! Itt a boldog házasság titka!

3. És harmadszor ott, hogy ez az Ige – **az Úristen programja**. Ez az ő álláspontja: jobb adni, mint kapni. Ezért nem kell félnetek a jövőtől sem. Olyan Isten vigyáz rátok, egyházára, erre a világra, aki sokkal jobban szeret adni, mint kapni. Bőkezű, nagylelkű, irgalomban bővelkedő Istenünk van. Azért ne féljeteK, hanem inkább azon gondolkodjatok, hogy **Neki**, aki jobban szeret adni, mint kapni, nos, **Neki** mit tudnátok adni hálából jótéteményeiért? Kálvinnal szólva csak egy ajándékot: szívünket, mint égő hálaáldozatot.

* Dr. Boross Géza: *Lásd, hited tőle mit várhat!* Esketési igehirdetési vázlatok. (Budapest, Kálvin tér) 1958–1963. Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei, Pápa 2010.

A Genezáret partján

(Lelkigondozói rovat lelkipásztorok részére)

Gyökössy Endre

Élők napja*

Október végén, november első napjaiban sokan a temetőket járják, felkeresik a halott édesapának, édesanyának, kedves rokonnak a sírját, letesznek egy-egy szál virágot.

Valamikor a protestáns egyház rossznéven vette a halottak napját. Szívem mélyén sose értettem ezzel egyet, mert nincs kegyetlenebb dolog, mint nem emlékezni valakire, akit szeretünk. Ha Isten olyan kegyelmes volt, hogy adta nekünk, embereknek az emlékezés ajándékát, akkor biztosan tudta, hogy miért adta. Persze, a kérdés, hogyan emlékezünk valakire: mint halottra – vagy úgy, hogy itt a teste.

Jó, hogy van halottak napja, de még jobb volna, ha volna egy nap, amit nem így neveznénk: halottak napja, nem így, hogy anyák napja, vasutasok napja, vagy a hadsereg napja... (Annyiféle nap van már!) Hanem így: *az élők napja*. Lehet, hogy valaki életében nem adott egy szál virágot sem „szerettének”, aztán a rossz lelkiismeretét agyonnyomja egy vagyont érő siremléssel és virágerdővel. Nem lehet már!

Egyféleképpen tudnánk valamit jóvá tenni: ha időnként élők napját tartanánk! Jutna egy-egy szál virág a körülöttünk élőknek, anyáknak, feleségünknek, szerettünknek. Ne csak a sírjára! Szabad nekünk egy kicsit előleget adnunk az élőknek, hogy majd azok a halottak-napi krizantémok ne legyenek a rossz lelkiismeret virágai.

Pál apostol az Efezusi levélben úgy beszél magáról, mint aki halott volt és megelevenedett, mint Jairus leánya, mint Lázár, mint a naini ifjú, akiket Jézus feltámasztott. Azt írja az efezusiaknak, hogy nemcsak én voltam halott, ti is azok voltatok; titeket is életre keltett, akik halottak voltatok, vétkeitek és bűneitek miatt: „...minket is, akik halottak voltunk a vétkek miatt, életre keltett a Krisztussal együtt – kegyelemből van üdvösségetek! –, és vele együtt feltámasztott...” (Ef 2,5–6a).

Vannak, akik élnek, de halottak, és ráadásul ezt csak csak akkor tudják meg, ha mégis feltámadnak. Mit érezhetett Lázár, amikor felült a sírjában, és saját bomlása s a sírbolt rossz szagát érezte és rádöbent, hogy ő tulajdonképpen meghalt! – Hátborzongató!

Azt írja Pál: Halott voltam és Jézus feltámasztott. Csak visszanezve lehet megtudni, mi is történt velünk!

Tehát vannak halottaink, akiknek a sírját – megpróbálva szépítgetni a halált – elborítjuk virágokkal, hogy ne látszódjék még a gondolata sem az elmúlásnak, s van ebben valami különös, tudatalatti jelenség.

Mert vannak, akik élnek és halottak. Járnak, kelnek, dobog a szívük, dolgoznak, gyermeket nemzenek, szülnek, minden történik, ahogy kell... – fölülnézetből azonban halottak. Isten szemszögéből!

Jézus mondja ezt a szárdiszi gyülekezet pásztorának, („angyalának”): „az a neved, hogy élsz, pedig halott vagy” (Jel 3,1b).

Az olyan ember, aki él, de halott, ha bekövetkezik a biológiai halál, tulajdonképpen másodszor hal meg. Egyszer meghalt, valahol belül, a lelke mélyén, attól kezdve csak vegetál, mint egy gép, tesz-vesz, mint egy automata. S amikor megáll a szíve, az a második halála.

* Gyökössy Endre: *Kézfogás a magasból* 69. Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest.

Van egy furcsa kis levél a Bibliában: Júdás levele. (No nem az áruló, ez névrokona.) Pár sor az egész, de van benne egy döbbenetes kép: „Kétszer meghalt és többől kiszaggatott fák.” (12. v.) Valahol, valami kiszaggatja őket az életből, előbb meghalnak belül, aztán meghalnak fiziológiai szempontból – kívül. Tudják ezt a lelkigondozók és pszichiáterek, amikor megvizsgálják valakinek a lelkét, és az élő ember lényé mélyén halottat találnak. Koporsót!

Valaki azt mondta: Tiszteletes úr, olyan jó volna élni! – Pedig élt, ott ült előttem, beszélgettünk – és nagyon jól értettem, mire céloz. Valahol, valami egyszer megpattant benne és úgy érzi: ez nem élet!

Igaz, sokszor, amit mi élünk, az tényleg nem élet. Eszünk, hogy dolgozzunk, dolgozunk, hogy együnk, aztán jön a nyugdíj, és várjuk a halálunkat. – Ennyi volna az egész?

A modern ember úgy szeretne ezen a belső halottságon, petyhüdségen segíteni, hogy próbálja magát doppingolni. Soha ennyi alkohol és kávé és serkentő szer a világon még nem fogyott, mint manapság! – Nem is az a baj, hogy doppingolni kell bennünket – lehet, hogy arra is szükségünk van, hanem az a baj, hogy nem élünk igazán! Csak vagyunk, létezzünk, de az élet hiányzik belőlünk.

Erről beszél Pál: Azt hittem élek, farizeus voltam, elvégeztem Gamálielnél az iskoláimat, jöttem, mentem, szórakoztam, tanítottam – és egyszer a damaszkuszi úton összeesve, vakon betámogatva a városba, megtudtam, hogy halott voltam, és Valaki föltámasztott. Ezt a Valakit úgy hívják: Krisztus, és én Vele együtt támadtam fel.

Itt van életünk kulcsa! Halottak lehetünk (halottak halottakat látogatnak kint a temetőben; azok testileg is, mi belül vagyunk halottak), mindaddig, míg Krisztus bennünket meg nem elevenít.

Azt mondjuk: Hogyne tudnánk mi, hogy vannak megelevenedettek! Nem új ez nekünk! Persze, tudjuk, hogy valakinek kihúzták a lottón a főnyereményt, de attól a miénket még nem húzták ki! – Azt is tudjuk, hogy körül lehet röpülni a világot, de mi még nem repültük körül. – Tudjuk, hogy van nagy boldogság a Földön, de lehet, hogy mi még sose voltunk nagyon boldogok. – Tehát tudjuk, hogy meg lehet elevenedni a Krisztus által, csak éppen nem vagyunk elevenek! – És ez nem ítélet, hanem diagnózis.

De nem kell halottnak lennünk! Van mód arra, hogy megelevenedjünk. Erről ír Pál apostol.

Ez történt 1510-ben az erfurti kolostorban, egy fiatal egyetemi tanárral, a teológia doktorával, Luther Mártonnal. Luther ezt így fejezte ki: A kegyelmes Istenre vágyom, Aki engem megelevenít. – Lényegében ugyanezt élte át: ez nem élet! Megtett mindent, korbácsolta, verte magát, térden kúszott fel a lateráni lépcsőn a Sixtus-kápolna felé, mert azt hitte, ha vezekel és oda felér, akkor megelevenedik. S ott a lépcsőn villant át rajta egy sor Habakuk próféta könyvéből: – „Az igaz ember hitből él”. – Akkor ez a tiszta életű szerzetes a lépcső közepén hirtelen felállt, megfordult, lejött. Valami derengett, hogy nem kúszással, nem önkínzással! Így nem fogok megelevenedni, így belül halott maradok! – Visszament a kolostorba, kinyitotta a Bibliát az efézusi levélnél: „Kegyelemből van üdvösségetek a hit által és ez nem tőletek van, Isten ajándéka ez.” (Ef 2,8)

Ez az Ige, mint egy csipkebokor felizzott előtte, és ez a nagy tudós megrendül és azt mondja: – Végre értem! Nincs más mód a megelevenedésre, minthogy engem maga Isten elevenít meg kegyelemből – én hiába kúszom, hiába csinállok akármít. – És akkor feljajdul: – Eleveníts meg Istenem, támassz fel, hisz dobog a szívem, élek, tanítok, professzor vagyok, doktor vagyok – mégsem élek! Krisztusom, segíts rajtam!

Luther bányász családból származott: a bányában, ahol édesapja dolgozott, történt egyszer, hogy beomlott egy tárna, és ott maradt egy bányász. Tudta, hogy a tárna fölött

néhány méterre van egy másik tárna, és foggal, körömmel, minden nála lévő szerszámmal megpróbálta magát valahogyan fölküzdeni. Már fogytán volt a levegője, fulladozott, és egyszer csak a közelében a tárna teteje beomlott és onnan karok nyúltak le érte. Felülről jött a segítség; ő alulról akarta feldolgozni magát – nem ment. Már-már meghalt. De barátai felülről át tudták törni a falat és felhúzták a felső tárnába.

Talán ez a gyerekkori emlék elevenedett meg Luther Mártonban: Lenyúl értem Valaki a beomlott életembe és felülről emel ki; hit által, kegyelemből, Isten Lelke által... – Ez az Ige rendítette meg ennek a szerzetesnek a szívét, és ezen a szíven keresztül megrendült Európa, és megindult a reformáció.

Eltévedtünk – mert ó, mennyire el tudunk tévedni –, és nincs más út, csak Jézus! Nem elméleti út, hanem Ő AZ ÚT, amin megyek, követem, és arra van az út, amerré Ő mutatja. És csak egy IGAZSÁG van: Jézus!

Egy ÉLET van, akinek nem árt a halál, Aki azt mondta: Én vagyok az Élet! Az élet azoknak is, akiknek a sírjára virágot vittünk, meg nekünk is. – Ha nem így volna, akkor üvöltölni kellene a fájdalomtól, és nem lehetne kibírni.

Néha úgy érezzük, hogy élünk, de belül mintha halottak volnánk, és hiába doppingoljuk fel magunkat, hiába bármi! Megjártam én is a mélységeket, amikor éreztem, hogy élek, megyek, szolgálok, teszek-veszek, de belül valami megállt, és az, ami megállt, sose indult meg magától – soha! Csak úgy, hogy nyüsztettem, könyörögtem, jajgattam, mint egy haldokló: Áldott Orvos, könyörülj rajtam, add vissza az életemet, hogy éljek és másokat is tudjak éltetni! – Akkor megkönyörült rajtam és megelevenített.

Így ér össze a halottak napja, az élők napja és az élő halottak napja a mi Urunk Jézus Krisztus színe előtt.

Kedves Atyánk, kérünk, hogy Fiad lelke által vigasztalj minket, amikor halottaink sírja fölé hajolunk, hogy túlrezzünk halálon és megszőpített sírokon! Óvj meg bennünket attól, hogy csak halottak napja legyen az életünkben, élő szeretteink napját pedig mindig elfelejtjük.

Adj szívünkbe több tapintatot, figyelmet, szeretetet azok iránt, akikkel együtt élünk, és azok iránt, akikkel szemben valami neheztelés van bennünk, hogy megbékéljünk velük, míg együtt járunk az úton.

Igazi életet szeretnénk élni, olyat, aminek nem árt a halál. Urunk, Jézus, kérünk, hívunk: erősíts minket, mindnyájunkat. És könyörülj azokon, akik ott vannak Nálad, fogadd szerelmedbe egyre mélyebbre őket, elevenítsd meg őket ígéreted szerint, és minket is, akik olykor csak „mintha” élünk.

Alkalmi prédikációk

Esketési igehirdetés

Sylvester Aba János

Olthévíz

Keveset kértél, többet adok

Alapige: Efézus 3,14–21

Vannak felekezetek (pl. az evangélikus), ahol a házasságkötési istentisztelet rendjéhez hozzátartozik a házastársak térdhajtása az oltár előtt. Ebben a jelképes cselekedetben fejeződik ki, hogy együtt, Isten színe előtt állva (térdelve) tőle várnak a házastársak mindent.

A felolvasott igeszakasz egy imádság, amely térdhajtással kezdődik. Pál apostol belátta és megismerte, hogy Isten kegyelme mindenkinek szól. „Krisztus titka” (4. v.) az, hogy személyválogatás nélkül mindenki kedves Isten előtt, aki hisz benne, az bátran mehet Istenhez. „Őbenne van bátorságunk és szabad utunk bizodalommal a benne való hit által.” (12. v.) Azért, mert ez így van, s Istentől mindenki várhat, de mindenki csak Istentől várhat, az apostol ezzel kezdi imádságát: „meghajtom térdemet” A mi egyházunkban nem része az istentiszteletnek a térdhajtás, most mégis arra biztatlak benneteket, hogy lélekben hajtsatok térdet Isten előtt. Erre nem azért van szükség, mert Ő térdre kényszerít, hanem annak együttes elismeréseképpen, hogy Tőle vártok mindent. Ő gazdag Atya, aki bennetek is meg akarja dicsőíteni magát, azt akarja, hogy a ti életeketeken is kiábrázolódjon, hogy Isten jó.

Tőle szabad kérni, s van bátorságunk is hozzá, ezért most Pál apostol szavaival együtt imádkozunk értetek, de hiszem, hogy nem csak értetek, hanem veletek együtt.

Mit kér az apostol Istentől? Megerősödést, hitet, gyökereket, alapot, ismeretet – mindezeket annak érdekében, hogy „beteljesedjete” Számomra ez nem valami elvont cél, hanem annak a megélése, hogy feléje tartok, feléje tartunk. A beteljesedés útja Isten megismert és megtapasztalt szereteten keresztül vezet Hozzá. Nem magányos élmény ez, s itt elsősorban a gyülekezetről van szó, de ez a gyülekezet – Krisztus-test – sejtekből épül fel. A családok ennek a testnek a sejtjei, s ezekből épül fel a közösség. Fontos, hogy ezek a sejtek erősek legyenek. Hogyan lehetséges ez? Erős, fiatal emberekre van szükség? Igen, szükség van rájuk, de arról van itt szó, hogy a belső emberben kell megerősödni mindannyiunknak. Pál apostol írja: „Sőt ha a külső emberünk megromlik is, a belső emberünk mégis megújul napról napra.” (2Kor 4,16b) Jó érezni a fiatalság erejét és lendületét, de még jobb naponta Isten színe előtt állva megújulni, a testi erő fogyatkozása ellenére naponta megtapasztalni, hogy bízhatunk Istenben. Ő jó irányba vezet. Az ő áldásával növekszik életünk. Az Ő jelenléte és szeretete a biztos alap, amelyen lehet állni, amelyben lehet gyökeret verni. Nem tudom pontosan lefordítani a román nyelvű jókívánságot, amelyben „kőházat” kívánnak a fiatal házasoknak, de úgy érzem, az fejeződik ki benne, hogy mozdíthatatlan, szilárd alapot kérnek benne a házások számára. A közös otthonon túl a biztos alap Krisztus szeretete. Ezt a szeretetet megismerni és megélni életre szóló feladat. Minden ismeretet, elképzelést felülhalad ez a szeretet, s ha a Tőle tanult szeretettel akarjátok egymást szeretni, akkor nemcsak boldogok lesztek, hanem megtapasztaljátok, hogy mit jelent a beteljesedett élet.

A népmesék elég gyakori fordulata, hogy „keveset kértél, fiam...” A szerény mesehős a jótévővel találkozva hozakodik elő szerény kérésével, s szerénysége tetszik a jótévőnek, ezért többet kap. Mi is legtöbbször keveset kérünk Istentől, nem azért, mert szerények vagyunk, hanem mert el sem tudjuk képzelni, hogy több, nagyobb is van annál, amit mi elégségesnek gondolunk. Beérjük azzal, hogy egészséget kívánunk, mert ha az van, akkor minden van... mondogatjuk. Mennyei „jótévőnk” többet akar adni nektek is, nem azért, mert keveset kértetek, hanem, mert: „Aki pedig mindent megtehet sokkal bőségesebben, mint ahogy mi kérjük vagy gondoljuk, a bennünk munkálkodó erő szerint.” (20. v.) Az Ő nevére térjen dicsőség a ti engedelmisségben és közös térdhajtásban megélt házasságotok által is! Ámen.

Temetési igehirdetés

Raab Vilmos

Siklód

„Tudom, Uram...”

Alapige: Jeremiás 10,23; Zsoltárok 55,5-7

Gyászoló család! Végtisztességet tevő gyülekezet!

Újra sírásra, fájdalomra gyűltünk össze. Mintha a könnyek súlya alatt lennénk. Még el sem múlt egy másik temetés jajszava, döbbenete, fájdalma, máris itt van egy újabb koporsó a ravatalon. Mintha a fájdalom angyalának, a halálnak csillaga megállt volna utcánk fölött, hogy újabb kint, könnyet, szenvedést hozzon. Gyermekek és édesanya, feleség és testvér kétségbeesetten, tehetetlenül néz a koporsóra, az *elmúlásra*.

A nagy fájdalomban és az elmúlás gondolatával az Ige szólal meg és próbál elhatni a szíveikig, elméikig, hogy vigasztaljon, erőt adjon. A mord, keményszavú próféta – kinek a próféciáit a nép nem szívesen hallgatja – és az Isten közelségében „élő és égő” zsoltáros király szavain keresztül, mintha a megboldogult ifjú testvérünk gondolkodna, me-rengene azon, ami volt, ami olyan hamar és fájdalmasan továtűnt.

„Tudom, Uram...” – így kezdődik az üzenet, mely lehet kijelentés, de lehet az élet dolgaival elgondolkodó ember megállapítása is.

Salamon A példabeszédek könyve 22,17 versében ezt mondja: „Hajtsd füledet, és hallgasd a bölcsök beszédeit; és a te elmédet figyelmeztess az én tudományomra.” Ez arra figyelmeztet, hogy lehet tudásunk, ismeretünk, de vannak dolgok, amelyekre csak Isten tud megtanítani. Vannak cselekedetek, amiket már gépiesen végzünk, úgy, hogy sokszor oda sem figyelünk. Igen ám, de vannak kérdések, melyeket nem tudunk megfejtetni, melyeket nem ismerünk. *Mit rejt a holnap? Mikor jön el az utolsó napom? Milyen lesz fölöttem Isten ítélete? Ifjan vagy öregem kell távoznom majd e siralomvölgyből?*

Mégis, mint aki előtt megnyilatkoznak az egek, mondjuk együtt Jeremiás prófétaival:

„Tudom, Uram, hogy az embernek nincs hatalmában az ő útja...” Ez az érzés, ez a meglátás eljut előbb-utóbb szívünkig, emberi tudatunkig. Szép lassan jövünk rá, vagy villámként hasít belénk a felismerés tudata, hogy van Valaki, aki láthatatlanul, de szigorú figyelemmel őrzi ezeket az utakat. Van Valaki, aki irányítja lépésünket, hogy lábunk ne roskadozzon, vagy éppen ne botoljon meg. Van Valaki, ki tudja, hol, mikor, hova küldjön bennünket. Mikor indítson, vagy mikor mondja, hogy ÁLLJ!

Mindezek ellenére mégis erőt vesz rajtunk a csüggedés, vagy lemondás. A körülöttünk zajló élet, annak fájdalmai, a csalódások özöne, a Sátán kísértései mind-mind arra készítetnek, hogy *bukottaknak* érezzük magunkat, habár örülnünk kellene, mert amint Pál apostol írja: „a nyomorúság sok próbái közt is bőséges az ő örömük és igen nagy szegénységük jószívűségük gazdagságává növekedett.” (2Kor 8,2)

Az ember nem tudja, hogy mit hoz számára a holnap, vagy éppenséggel milyen kínt, szenvedést gördít elé a gonosz. A mi megboldogult ifjú testvérünk, néhai D. G., kit hosszas szenvedés után ragadott el a halál, sok kétségbeesést, fájdalmat kellett megélnie és „lassan kellett elmúlnia, mint a gyertyaszál”, a kor legcsúnyább betegségének terhe alatt.

„Egyetlen járókelő sem teheti, hogy irányozza a maga lépését!”

Mindenkinek van egy célja, egy „útiránya” Már születésünkkor az Atya ad nekünk egy célt, csak az emberi okoskodás, vagy Istenem bocsáss meg, az emberi nagyképűség meg akarja azt változtatni. Le akar a biztos útról térni és *milyen gyakran le is tér.*

Ily módon természetes, hogy bizonytalanság tölt el, vajon biztos célba érünk-e? Mert van egy akaratunk, csak éppen nem biztos, hogy ez az akarat talál az Isten akaratával, aki másként tervezte és adta azt nekünk. Mi nagy sebbel-lobbal indulunk *az öröm, a boldogság* felé és kikötünk *a fájdalomban.* Sietünk, rohanunk a siker felé – de útközben az Atyát meg sem kérdezzük – és kikötünk a sikertelenségben. Igyekszünk, evezünk a gazdagság szigete felé és nem vesszük észre, hogy eltévedtünk a gonosz sok tündöklő partja mentén és kikötünk a szegénység sivár-rideg partján. Így tervezett a mi D. G. atyánk-fia és kezdetben jól is alakult, hogy aztán minden elhalványuljon, *semmivé legyen Istennek hatalmas kezében.* Nem mindig úgy alakul, ahogy azt az ember szeretné, és *a korai siker dicsőséges mosolya a sikertelenség bánatává torzul.*

„Az én szívem reszket bennem, és a halál félelmei körülvettek engem” – mondja Dávid király. (Zsolt 55,5)

Íme, még a zsoltáros király, aki Istenének, Atyjának árnyékában éli le életét, még neki is vannak pillanatai, mikor a halál félelmei körülveszik. Így reszketett D. G.-nek is a szíve, mikor látta maga körül a halál romboló erejét. Látta édesapja kínszenvedéseit – hiszen, mint tudjuk, ugyanebben a betegségben halt meg –, látta a kísért szemeket, reszkető kezeket. Látta a szerető arcot porba hullani, tudta, hogy eljön az ő ideje is, de nem is gondolta volna, hogy ilyen hamar. (Nem gondolta, hogy huszonnyolc hónap után, máris követnie kell édesapját!)

Jött az ő betegsége, az ő kálváriája. A sok út Marosvásárhelyre, a váratlan, erős vérzések, édesanyja, testvérei, gyermeke riadt arca (ekkor látszott, hogy a D. család menyire összetart). Futottak, segítettek és az utolsó percben is segítettek volna, pedig már tudták, hogy ez a vég, *de mégis...* Ezelőtt egy héttel, mikor utoljára láttam és kezet fogtunk, kérdésemre, *hogy vagy,* mintha a zsoltáros felelt volna „Még ha a halál árnyékában járok is, nem félek a gonosztól, mert te velem vagy...” Akkor sem tudta, hogy ez már egy hosszas agóniának a vége. Lehet, arra is gondolt, még túl fiatal vagyok, még túl korai lenne a halál...

„Félelem és rettegés esett én rajtam és borzadály vett körül engem.” (Zsolt 55,6)

Jött az éjszakai rosszullet és testvére gyorsan kellett vigye a kórházba, Keresztúrra. Onnan vitte a mentő tovább Udvarhelyre és onnan Marosvásárhelyre. Akármilyen bátor beteg legyen valaki, de mikor látja, hogy egy pár óra leforgása alatt annyi helyre viszik, *megretten.* Látja az erőltetett mosolyt édesanyja arcán, de látja a könnyeket, és *megretten.* És ilyenkor mit szeretne az ember? *Még élni.* Még a 80 éves is élni szeretne, hát

akkor aki csak 40 éves? Élni, élni, több fájdalmat nem érezni – gondolja ilyenkor a beteg –, ne látni több könnyet a szeretett arcok szemében.

„Mondám: Vajha szárnyam volna, mint a galambnak! Elreptülnék és nyugodnám.”
(Zsolt 55,7)

Áhítozhat-e egy megfáradt test és lélek másra, mint hogy *megnyugodjon*? Megpihenjen, nyugodalmat leljen egy ilyen hosszas, kegyetlen küzdelem után. Utolsó erejével még arra kéri édesanyját, hogy „édesanyám, *vigyen haza!*” Az orvosok is eleget tesznek az utolsó kérésnek, mert látják, hogy itt már nincs mit tenni. Hazahozzák, és itthon megkeleti nyugalmát. Itt, Siklódon, ahol olyan fényesen süt a nap, hol édesen viszi tova a szél lengedező szárnya a harang szavát, mint sehol máshol. Pedig ahová indulni készül a lélek, ott nincs fájdalom, betegség, kín, szenvedés. Megpihenhet riadt galamblelke itt, a csendes temetőben.

Mondhatta együtt Pál apostollal: „Mert nékem az élet Krisztus és a meghalás nyeregség.” (Fil 1,21) Az Úr Jézus átölelte és az örök békesség honába vitte. Ez a Megváltó öleljen keblére titeket is, és adjon vigasztalást, erőt, kitartást *a viszontlátás napjáig*.

Övé a hatalom és a dicsőség! Ámen.

Biró István

Marosvásárhely–Kövesdomb

Jöjjetek énhozzám mindnyájan

Alapige: Máté 11,28–30

Koporsó mellett megállni mindig egy határkő nektek, gyászoló családnak, de nektek, a jelenlevőknek is. Mérföldkő nektek, kedves gyászoló család, mert az, ki eddig veletek volt, aki az életetek része volt, most egyik percről a másikra már nincs. Ilyenkor visszatekintek, hogy milyen volt a vele való élet. Nemcsak visszatekintek, hanem előre is tekintek, hogy milyen lesz most az életetek nélküle. Határkő számunkra is, kedves gyülekezet, mert ilyenkor kicsit mi is visszagondolunk eddigi életünkre, hogyan éltem eddig, hogyan viszonyultam családomhoz, mit mulasztottam, milyen a viszonyulásom Istenhez. Ilyenkor szembesülünk saját életünk mulandóságával, és feltesszük magunknak a kérdést, hogy mit is gondolunk mi életünkről, a saját halálunkról? Szembesülünk azzal is, hogy a halál nem köthető egy adott életkorhoz, hiszen azt látjuk, hogy az élet nagyon korán véget érhet. Testvérünket, aki tele volt életkedvvel, reménységgel, Isten nagyon fiatalon, életének 47. évében hazahívta. Amikor megtudta az ő betegségét, nem engedte el magát, hanem szembenézett vele, igyekezett megtenni mindent, hogy leküzdje a betegségét. De a betegsége ellenére mégis megmaradt az ő jólelkősége, mégis tudott másokra figyelni, nem forgott csak maga körül, nem csak a maga betegségével volt elfoglalva, hanem oda tudott figyelni másokra is, mások gondjaiért aggódni, segíteni. Ameddig csak a testi ereje engedte, gondját viselte beteg édesanyjának. Aztán az utolsó hónapok egyre nehezebbek voltak, mert a betegsége folyamatosan felemésztette, egyre inkább erősödött a testi fájdalom, de ő az utolsó percig küzdött és reménykedett.

A felolvasott Igében Jézus hívása hangzik: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan!” Jézus mindenkor és mindenkit hív magához, még a „megfáradtakat, megterhelteket” is, amikor azt érezzük, hogy minden reménytelen, kilátástalan, amikor nem tudunk mit kezdeni az életünkkel, amikor már saját magunkról is lemondunk. Ilyenkor vagyunk leginkább fo-

gékonyak az Isten szavára. Most a gyász terhe alatt szólít meg Jézus benneteket, gyászoló családot.

Hívogat téged, özvegy férjet, akinek a szívében ott él a 27 év békés családi élet emléke, a közös öröme. A gyermekáldás öröme, hogy Isten megáldotta házasságotokat egy fiúgyermekkel. De akiben ott van a megfáradtság, hiszen az elhunyt feleség betegsége sok türelmet, kitartást, odafigyelést igényelt. Most pedig ott van benned a fájdalom, a gyász, a könnyhullatás. Jézus hív és társad akar lenni az özvegységben, és bátorítani akar, hogy nem leszel egyedül.

Jézus hív téged, gyermeket, mert tudja fájdalmadat, hogy mit jelent számodra édesanyád elvesztése. Jézus hívása, „Jöjjetek énhozzám!” hangzik felénk is, akik itt jelen vagyunk. Mindegyikünk életében aktuális a Jézus hívása. Mindegyikünk hordoz valami terhet, betegséget, családi problémát, mindannyian kerülünk olyan élethelyzetbe, amikor megfáradunk, mindenki ott van a halál kérdése, a haláltól való félelem. Feltesszük a kérdést, hogy akkor mi az élet értelme? Van-e egyáltalán értelme egy életen át dolgozni, küzdeni és aztán egyik percről a másikra mindent itt hagyni, mert mindennek vége? Hogy lehet úgy élni, hogy ne féljünk a holnaptól, a szenvedéstől, haláltól? Hogy lehet élni akkor, amikor gyász, fájdalom, megpróbáltatás van?

Jézus nemcsak hív bennünket, hanem megnyugvást ad nekünk. Ilyenkor mi magunk is próbálkozunk megnyugtatni, vigasztalni magunkat és egymást. De érezzük, hogy igazi megnyugvást, igazi vigasztalást az emberi szavak nem tudnak adni. A Jézus békessége, megnyugtatása nem valami felszínes hangulat, hanem Ő a szívünket, a bensőnk mélyét nyugtatja meg, és ettől válik elviselhetővé az életünk. „Tanuljátok meg tőlem, hogy én szelíd és alázatos szívű vagyok: és nyugalmat találtok a ti lelkeiteknek.” Jézus megtanít minket alázattal hordozni a szenvedést, fájdalmat. Ő mindezt megtapasztalta a földi élete során, a golgotai kereszten. Ettől hiteles Jézus szava, és ezért lehet csak egyedül Tőle megtanulni elhordozni a szenvedést, a terhet.

Jézus nemcsak hív, nemcsak tanít bennünket, hanem valamit ígér is: „Vegyétek föl magatokra az én igámat...”, igát, amit aztán lehet húzni. Jézus nem azt mondja, hogy ha hozzám jöttök, akkor megváltoznak a körülmények. Nem, a teher, a próbák, a betegség, a gyász megmarad, de mégis van egy többlet. Jézus adja az igát, amit el lehet hordozni. Adja az Istenbe vetett hitet, adja önmagát. Isten nélkül csak vergődni lehet, mint amikor egy hal kikerül a vízből a szárazföldre. Egyedül csak a Jézustól kapott igával lehet élni ezt az életet és lehet elhordozni a terheket, fájdalmakat, a gyászt.

Jézussal elhordozható a leggyötrelmesebb emberi élet is. Tudjátok-e, miért? Mert az igát egyedül húzni nagyon nehéz, de kettő erejével már sokkal könnyebb a teher. Ha Jézus igáját felveszed, akkor olyan valakivel hordozhatod az életed, aki elegendő erőt, kegyelmet ad, aki már előtted járt és ismeri az utat. Így lesz a Jézussal való élet gyönyörűség és a teher könnyű.

Gyászoló testvéreim, Jézus Krisztus most nektek ajánlja fel önmagát, aki által elhordozhatóvá lesz gyászotok, fájdalmatok, és elhordozhatóvá lesz számunkra is a magunk élete. Tudjuk hittel elfogadni Őt és Vele, Jézussal járnunk további életünket. Ámen.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51–53.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület
Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Dávid Zoltán
Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Olvasószerkesztő: Salamon Emese
Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea
ISSN 0254–4458

Túrmezei Erzsébet

Látogatóban

Lukács 1,39–45

Megy a hegyek közé, fel Erzsébethez,
s a szíve alatt visz már Valakit.
Az anemónák mind piros vércseppek.
Színük a napsugárban úgy vakít.

Talán a titkot a virág is tudja
s a zúgó erdő és a madarak.
Hisz mindenütt, amerre elvisz útja,
ujjongó háladalra gyűjtanak.

Erzsébet fut elébe, hogy köszöntse:
„Áldott vagy és áldott méhed
gyümölcse!”
Hallgatja álmélnkodva, meglepetten.

Aztán – két termő ág – összeborulnak.
Ó, boldog, boldog, aki hitt az Úrnak!
És ők ilyen boldogok mind a kettőn.